Bestuursverslag (jaarverslag)
behorende bij
Financieel jaarverslag 2018

Scholengroep Veluwezoom
Stichting voor openbaar primair onderwijs

Besproken in DT dd. 4 april 2019
Goedkeurende verklaring Raad van Toezicht d.d. 21 mei 2019
Vastgesteld door het College van Bestuur d.d. 22 mei 2019

Inhoudsopgave

1	Aanbieding	1
2	Bestuursverslag	3
2.1	Algemene informatie	3
2.1.1	Juridische structuur	3
2.1.2	Kernactiviteiten	6
2.1.3	Het basisonderwijs van Scholengroep Veluwezoom, strategische visie 2015-2019	7
2.2	Verslag van de agenda 2018	7
2.2.1	Inleiding	7
2.2.2	Onze openbare identiteit Ikjijwij!	8
2.2.3	Terugblik op de inhoudelijke ontwikkelingen in 2018	8
2.2.3.1.	Onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen	8
2.2.3.2.	Organisatieontwikkeling	13
2.3	Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid	17
2.4	Financiën op balansdatum	18
2.4.1	Toelichting op de balans	19
2.4.2	Gang van zaken gedurende het verslagjaar	20
2.5.	Continuïteitsparagraaf	23
2.5.1.	Ontwikkeling leerlingenaantallen	23
2.5.2.	Meerjarenperspectief in cijfers	24
2.5.3.	Balans 2017-2023 (bron begroting 2019, meerjarenperspectief 2023)	26
2.5.4.	Overzicht personele bezetting 2016-2021	25
2.5.5.	Risicobeheersingssysteem	27
2.5.5.1.	Belangrijkste risico’s en onzekerheden	29
2.5.6.	Rapportage toezichthoudend orgaan	31
2.5.6.1.	Nevenfuncties leden Raad van Toezicht	31
2.5.7.	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen	31
2.5.8.	Treasuryverslag 2018	31
3	Wat staat voor 2019 op onze agenda	35
3.1.	De werkagenda op de verschillende domeinen in 2019	35

1 Aanbieding

Jaarlijks werken wij binnen de Scholengroep Veluwezoom met enthousiasme en bezieling aan goed onderwijs. We geven handen en voeten aan onze missie:

Samen doelen bereiken

Met "Ik Jij Wij" bieden wij onze leerlingen een goede voorbereiding op het vervolgonderwijs. Door het werken aan een positieve leerhouding, een goede samenwerking, en het ontwikkelen en koesteren van nieuwsgierigheid worden doelen bereikt. Naast het actief opbouwen van kennis, stimuleren wij leerlingen hoge verwachtingen te hebben, bewust te worden van hun talenten en hun eigen leerstrategie.
Samen leren maar ook volop de gelegenheid krijgen jezelf te zijn.

In ons onderwijs werken wij samen met leerling en ouders om alle leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op hun rol in de toekomst. Nieuwsgierig zijn naar jezelf, naar de ander, naar nieuwe informatie of uitdagingen maakt dat leerlingen zich capabel voelen en met enthousiasme de toekomst aan willen gaan. Dit staat centraal in ons onderwijs.

In dit document vindt u een beknopte weergave van belangrijke ontwikkelingen van 2018.

Scholengroep Veluwezoom biedt u hierbij het rapport inzake de jaarrekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 aan.
Het rapport bestaat uit een balans per 31 december 2018 en een exploitatierekening over de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018, welke beide zijn voorzien van de nodige specificaties en toelichtingen.
Het rapport inzake de jaarrekening maakt onderdeel uit van het jaarverslag en dient als verantwoordingsdocument van de voorzitter van het College van Bestuur voor Raad van Toezicht, onze stakeholders zoals de GMR en de beide gemeenten. Vanzelfsprekend wordt dit Bestuursjaarverslag voorzien van een accountantsverklaring ingediend bij het ministerie.

Naast de financiële verantwoording doen wij beknopt verslag van de organisatieontwikkeling en wordt een aantal relevante kengetallen weergegeven.

Op onze website www.scholengroepveluwezoom.nl vindt u meer informatie over onze organisatie én de individuele scholen.

Hannelore Bruggeman
Voorzitter College van Bestuur
Scholengroep Veluwezoom

Highlights 2018	Passend binnen de strategie van de stichting werken directeuren en teams continue aan de versterking van de eigen school. Al onze scholen hebben een stimulerend schoolplan voor de periode 2015-2019. De directeuren, teams en ouders stelden die plannen samen op. Lees verspreid in dit jaarverslag een impressie van highlights uit 2018.

	De Wensvogel – Dieren **Lesdoelen – schooldoelen** We vinden het belangrijk dat de kinderen steeds meer zelf hun verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen ontwikkeling. In alle klassen worden de lesdoelen niet alleen genoemd bij de lesstart, maar de doelen zijn per les de hele dag zichtbaar op het planbord. We hebben nu ook een doelenbord in onze teamkamer: zo blijven we als team elkaar vragen stellen over analyse en plan van aanpak voor de groep, dit n.a.v. onze zelfevaluaties. Een verdere doorontwikkeling voor dit en onze ouderbetrokkenheid 3.0 doen we in onze gesprekkencyclus. We houden een viertal gesprekken waarvan er drie voor elk kind en ouder verplicht zijn, de gesprekken duren 15 minuten.

	De Expeditie – Dieren **Ontdek de wereld en groei!** Op de Expeditie stimuleren wij de onderzoekende houding van kinderen en zorgen we voor een uitdagende, rijke en betekenisvolle leeromgeving die uitdaagt om te spelen en te leren en die de nieuwsgierigheid van de kinderen aanwakkert. Wij vinden het belangrijk dat kinderen mede-eigenaar zijn van hun ontwikkeling en weten wat zij willen leren. In het schooljaar 2018-2019 is gestart met het invoeren van leergesprekken met de kinderen. Hierin worden ambities van kinderen besproken, wat zij daarbij van de leerkracht verwachten of nodig hebben en hoe zij dit willen aanpakken.

2 Bestuursverslag

2.1 Algemene informatie

2.1.1 Juridische structuur

Scholengroep Veluwezoom is een onderwijsorganisatie voor openbaar onderwijs in de gemeenten Rheden en Rozendaal. 10 basisscholen en 1 speciale basisschool vormen samen de stichting.

Het Openbaar Onderwijs in de gemeente Rheden is verzelfstandigd met ingang van 1 augustus 2006. Vanaf dat moment is de stichting voor openbaar primair onderwijs opgericht. In het bestuurs- en managementstatuut en het organisatiemodel is uitgewerkt op welke wijze bevoegdheden en verantwoordelijkheden in de organisatie zijn neergelegd. Met ingang van 1 januari 2007 is het openbaar onderwijs van de gemeente Rozendaal verzelfstandigd en is de Dorpsschool Rozendaal toegevoegd aan de stichting.

In de jaren 2009 en 2010 is een nieuwe organisatiestructuur ontwikkeld. De Scholengroep Veluwezoom heeft de toezichthoudende en bestuurlijke taken gescheiden. Dit organisatiemodel met een raad van toezicht ging gepaard met een statutenwijziging. De interne besluitvorming is eind 2009 afgerond. In 2011 hebben de gemeenteraden van de gemeenten Rozendaal en Rheden de gewijzigde statuten vastgesteld. Met ingang van 5 juli 2011 is de Raad van Toezicht van kracht geworden. De voormalige leden van het stichtingsbestuur zijn met ingang van deze datum benoemd als leden van de Raad van Toezicht. Mevrouw Bruggeman is de voorzitter van het college van bestuur.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt, zoals in de statuten bepaald is, toezicht op het beleid van het college van bestuur (CvB), op de gang van zaken binnen de stichting en de onder de stichting ressorterende scholen en diensten. Hij treedt op als werkgever van het college van bestuur en kan het college van bestuur gevraagd en ongevraagd adviseren.

De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2018 als volgt:

Voorzitter	Betty van Waesberghe
Lid	Imke Wilms
Lid	Henri Schoonakker
Lid	Jacolien Spijkerboer
Lid	Rex Bierlaagh

Rapportage toezichthoudend orgaan

De Raad van Toezicht (RvT) is het toezichthoudend orgaan van de Scholengroep. De taken en verantwoordelijkheden staan beschreven in de statuten van de stichting. In deze paragraaf de rapportage van de RvT ten aanzien van het jaar 2018.

Elk jaar evalueert de RvT zijn eigen functioneren, zo ook in 2018. In maart 2018 heeft de Raad van Toezicht het functioneren geëvalueerd. In 2017 heeft deze evaluatie onder leiding van een extern deskundige op het gebied van Governance in het onderwijs plaatsgevonden. In 2018 is deze evaluatie voorbereid en begeleid door de voorzitter, een lid van de RvT en de bestuurder.
Bij deze evaluatie is een aantal punten naar voren gekomen waar in 2018 aan is gewerkt. Voorbeelden hiervan zijn werkafspraken met de GMR, nevenfuncties, rooster van aftreden, opleiding en ontwikkeling, bezoldiging van de leden van de RvT, en het vergroten van de sparrende rol van de RvT.

De complexiteit en intensiviteit van het toezichthouden zijn toegenomen waardoor een heroriëntatie op de jaarlijkse vergoeding aan de orde is geweest. Om de continuïteit en professionaliteit van de RvT ook naar de toekomst toe te waarborgen is besloten de vergoeding van de RvT in 2018 meer in lijn te brengen met het landelijk gemiddelde (€ 3.635). In 2018 wordt de vergoeding voor een lid van de RvT € 2.500 exclusief BTW (was € 1.725), en € 3.750 voor de voorzitter van de RvT (was € 2.874).

In 2017 is de landelijke Governancecode PO gewijzigd. In verband hiermee heeft de Raad van Toezicht besloten de statuten van de Scholengroep Veluwezoom te herzien. Bij de ontwikkeling daarvan is gebruik gemaakt van een landelijk ontwikkeld model. In december 2017 heeft de RvT de nieuwe statuten goedgekeurd. In 2018 is een aantal keren met de gemeenteraden gesproken over de nieuwe statuten. In 2018 zijn beide gemeenteraden akkoord gegaan en zijn de nieuwe statuten bij de notaris gepasseerd. Met de gemeente Rheden is een aantal werkafspraken overeengekomen.

Als uitvloeisel daarvan is bij aanvang van 2019 een bijeenkomst georganiseerd met vertegenwoordigers van beide gemeenten, de leden van de RvT, bestuurder en een tweetal directieleden. In de gesprekstafels is ingegaan op het Bestuursjaarverslag 2017, de openbare identiteit ikjijwij en de praktisch inhoudelijke relatie onderwijszorg in de scholen.

De RvT is in 2018 zes keer bij elkaar gekomen en heeft de jaarrekening 2017 en de begroting 2019 met meerjarenperspectief goedgekeurd. Daarnaast heeft de RvT kennisgenomen van de kwartaalrapportages. De kwartaalrapportages zijn aan de hand van het toetsingskader ontwikkeld. Naast financiële cijfers zijn ook HRM-kengetallen, organisatieontwikkelingen en leeropbrengsten opgenomen.

In het kalenderjaar 2018 zijn diverse beleidsdocumenten aan de orde geweest. Voorbeelden hiervan zijn: De Digitale gesprekscyclus, het Formatieplan 2018/2019, documenten in kader van AVG, Gedragscode, Professioneel Statuut en de nieuwe reglementen voor de MR en GMR.

Er is gesproken over ontwikkelingen in leerlingenaantallen, de groei in de dorpen Velp en Rheden, en de sluiting van de nevenvestiging in Laag-Soeren met ingang van 1 augustus 2018.

In 2018 is de herbenoeming van de voorzitter Betty van Waesberghe en Henri Schoonakker met ingang van 1 januari 2019 voorbereid. De herbenoeming heeft per 1 januari 2019 plaatsgevonden.

De RvT heeft in de loop van 2018 de leeropbrengsten, de schoolloopbaan in het voortgezet onderwijs van de leerlingen van de Scholengroep en de inspectiebeoordelingen van de scholen gemonitord. Naast kengetallen en rapportages, geproduceerd door de bestuurder neemt de RvT ook kennis van onafhankelijke informatiebronnen zoals de toekenning van de basisarrangementen van de onderwijsinspectie. Jaarlijks is de RvT aanwezig tijdens een GMR-vergadering. In 2018 is met de GMR gesproken over de nieuwe Governance waarin sprake is van twee overlegmomenten per jaar. In 2018 is gestart met het overleg met de GMR om toekomstgericht invulling te geven aan de wettelijke bepaling dat de RvT en de GMR twee maal per jaar overleggen. De vergaderingen van de RvT worden afwisselend in één van de scholen gehouden. Een rondleiding door de directie van deze school vormt onderdeel van de vergadering.

In 2017 heeft de RvT de aanbesteding van een nieuwe accountant voor 3 jaren afgerond. Vanaf 1 januari 2018 is DVE de nieuwe accountant van de Scholengroep Veluwezoom. Zij verzorgen ook de interim-controle over 2017.
In 2018 heeft de RvT kennisgenomen van de nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken rondom het toezichthouden door het bijwonen van verschillende bijeenkomsten van de VTOI (het landelijk orgaan van toezichthouders in het onderwijs), waar de RvT lid van is. Een lid van de Raad van Toezicht heeft zitting in de treasury-commissie waardoor de RvT goed kan toezien op het beheer van de financiële reserves van de stichting. In december 2018 heeft de RvT de complexiteitspunten en de daarbij behorende klasse vastgesteld en de salariëring van de bestuurder besproken.

Organisatie, scheiding besturen en toezichthouden

Om tegemoet te komen aan de noodzakelijke scheiding tussen de bestuurlijke en toezichthoudende taken en aan de eis tot slagvaardig besturen is in 2011 de organisatie omgevormd naar een organisatie met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur.
De organisatie werkt volgens de richtlijnen van code “Goed bestuur”.
Binnen de organisatie staan de missie en visie centraal van waaruit gewerkt wordt op de scholen (door de schooldirecteur) en op stichtingsniveau wordt bestuurd (door het College van Bestuur) en toezicht wordt uitgeoefend (door de Raad van Toezicht).
Naast het uitvoeren van de statutair vastgestelde taken zoals goedkeuring verlenen aan de begroting en het vaststellen van de jaarrekening en het benoemen van de accountant etc. besteedt de RvT bij het uitoefenen van het toezicht vooral aandacht aan de doelstelling en de maatschappelijke legitimatie van de stichting.

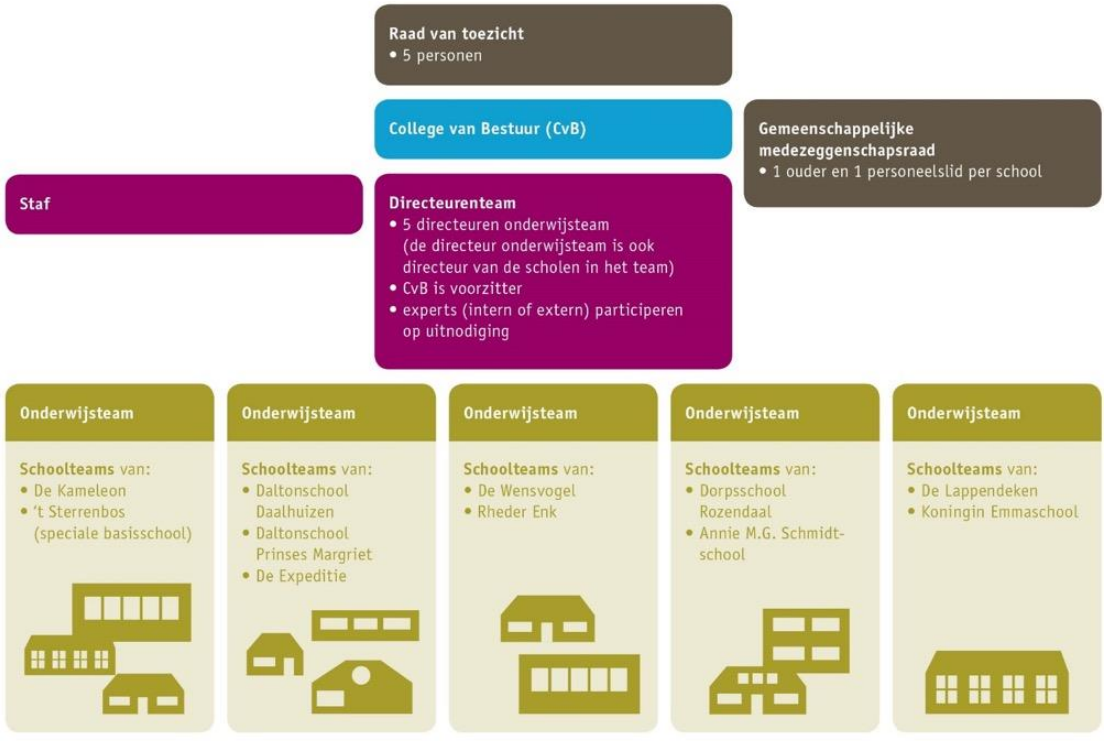
Daarbij staan de volgende criteria centraal:

- realiseren van de missie, visie en strategisch beleid van de stichting;
- bewaken van kwaliteit van onderwijsprocessen en –resultaten;
- bewaken van de continuïteit van de stichting, uitgedrukt in aantallen leerlingen, medewerkers
- en financiën;
- het uitoefenen van goed werkgeverschap;
- nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de lokale en regionale omgeving;
- het afleggen van verantwoording.

Het College van Bestuur is integraal verantwoordelijk voor de organisatie. Het rapporteert en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. Met ingang van 5 juli 2011 is mw. J.E.M. Bruggeman benoemd tot voorzitter van het College van Bestuur. Zij wordt ondersteund door een compact stafbureau.

De schooldirecteur is *integraal resultaatverantwoordelijk* voor de aan hem/haar toevertrouwde school/scholen. Hij/zij is verantwoording verschuldigd aan het College van Bestuur. De school-gebonden medezeggenschapsraden (MR-en) zijn vertegenwoordigd in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Taak van het College van Bestuur, respectievelijk de schooldirecteur is het informeren, advies/instemming vragen van de GMR/MR over zaken die spelen op algemeen of schoolniveau.
In het jaar 2016 zijn we binnen de Scholengroep Veluwezoom steeds meer gaan werken in onderwijsteams; twee of drie schoolteams vormen samen een onderwijsteam. De directeur Onderwijsteam is directeur van de scholen binnen het onderwijsteam. Met deze inrichting wordt de samenwerking binnen de organisatie versterkt waardoor de innovatiekracht toeneemt. Deze wijziging is per 1 augustus 2016 geformaliseerd. Met ingang van 1 augustus 2018 is een aantal onderwijsteams gewijzigd. De onderwijsteams zijn per 1 augustus 2019 als volgt:

Ter illustratie het organogram:

- De Scholengroep werkt samen met Passend Wijs en schoolbesturen in de regio.
- Een **onderwijsteam** bestaat uit de directeur onderwijsteam, leerkrachten, een interne begeleider, soms een adjunct-directeur of een locatieleider en in een enkel geval andere personeelsleden.
- Elke school heeft een **oudervereniging** en een **medezeggenschapsraad**.
- Er zijn **kenniskringen** rond specifieke onderwerpen die een school of onderwijsteam overstijgen.
- Rondom elke school is een zorgteam georganiseerd. Het zorgteam bestaat in ieder geval uit een schoolcontactpersoon en de interne begeleider.

Ter ondersteuning van het bestuur en management worden diensten ingekocht. Vanaf 1 januari 2015 wordt deze dienstverlening uitgevoerd door Qualiant. Dit administratiekantoor zorgt voor de salaris- en personeelsadministratie, is verantwoordelijk voor een adequate financiële administratie, geeft ondersteuning op het gebied van formatie en geeft desgewenst adviezen en ondersteuning.

De werkwijze, en verantwoording binnen de organisatie is vastgelegd in de nota "Organisatie Scholengroep Veluwezoom, formele uitwerkingen met betrekking tot een Raad van Toezicht en College van bestuur, november 2009".

2.1.2 Kernactiviteiten

De Scholengroep Veluwezoom is een onderwijsorganisatie van tien openbare basisscholen en een openbare school voor speciaal basisonderwijs. Circa 1675 leerlingen vinden dagelijks hun weg naar onze scholen. Binnen de Scholengroep Veluwezoom heeft iedere school een eigen gezicht maar werken zij samen binnen de stichting en hun onderwijsteam. De scholen profileren zich op eigen wijze binnen hun eigen omgeving. De directeur onderwijsteam geeft als directeur leiding aan meerdere scholen. In 2015 is in het Koersplan beschreven op welke wijze deze inhoudelijke samenwerking verder vorm krijgt.

De volgende scholen maken onderdeel uit van Scholengroep Veluwezoom:

School	Brinnr.	Directeur	Plaats
Obs Dorpsschool Rozendaal	04HX	Dhr. P.de Bruijn	Rozendaal
Ods Daalhuizen	13QE	Mw. C. Blaauw	Velp
Obs De Kameleon	13XP	Mw. M. Visser (tot 1-8-2018) Dhr. J. van Assouw (m.i.v. 1-8-2018)	Velp
Obs Rheder Enk	14EB	Dhr. J. Palm	Rheden
Obs De Lappendeken	14GV	Mw. M. Visser	De Steeg
Obs Koningin Emma	14LZ	Dhr. P. de Bruijn (tot 1-8-2018) Mw. M. Visser (m.i.v. 1-8-2018)	Dieren
Obs Wensvogel	15EI	Dhr. J. Palm	Dieren
Obs A.M.G. Schmidt	15HS	Mw. M. Visser (tot 1-8-2018) Dhr. P. de Bruijn (m.i.v. 1-8-2018)	Dieren
Obs De Expeditie (was 't Schaddeveld)	15NB/ 15NB01	Mw. C. Blaauw	Dieren/Laag Soeren
Ods Prinses Margriet	15PP	Mw. C. Blaauw	Spankeren
Sbo 't Sterrenbos	19QL	Dhr. A. Verdam (a.i.) (tot 1-8-2018) Dhr. J. van Assouw (m.i.v. 1-8-2018)	Dieren

Het bestuursbureau is gevestigd aan de Doesburgsedijk 7 te Dieren.

2.1.3 Het basisonderwijs van Scholengroep Veluwezoom, strategische visie 2015-2019

Scholengroep Veluwezoom voorziet in de behoefte aan openbaar onderwijs. In 2015 hebben we de missie van de Scholengroep herschreven:

Samen doelen bereiken
Met "Ik Jij Wij" bieden wij onze leerlingen een goede voorbereiding op het vervolgonderwijs. Door het werken aan een positieve leerhouding, een goede samenwerking, en het ontwikkelen en koesteren van nieuwsgierigheid worden doelen bereikt. Naast het actief opbouwen van kennis, stimuleren wij leerlingen hoge verwachtingen te hebben, bewust te worden van hun talenten en hun eigen leerstrategie.
Samen leren maar ook volop de gelegenheid krijgen jezelf te zijn.

Samen geven de elf scholen van Scholengroep Veluwezoom een gevarieerd onderwijsaanbod.
De diversiteit betekent dat we een brede expertise in huis hebben. De synergie maakt de individuele scholen sterker.

De volledige tekst van het meerjarenbeleid kunt u vinden op onze website www.scholengroepveluwezoom.nl.

2.2 Verslag van de agenda 2018

2.2.1 Inleiding

We werken continue aan excellente schoolorganisaties. Continue, omdat we altijd erop gericht zijn om een nog grotere meerwaarde te kunnen betekenen voor onze leerlingen en ouders. Kernwoorden van onze scholen zijn: professioneel, hoge opbrengsten, groei en betekenisvol samenwerken.
De thema's die de Scholengroep in 2018 ter hand nam, zijn gericht op het bereiken van de gestelde Ondernemersdoelen 2015-2019:

Ondernemersdoelen Scholengroep Veluwezoom:

- **Focus op hoge opbrengsten en ontwikkeling.**
  Ook voor de komende jaren staan goede leeropbrengsten voorop. Taal, rekenen en studie-vaardigheden zijn cruciaal om een goede voorbereiding op het voortgezet onderwijs te kunnen bieden. Daarnaast zetten we talentontwikkeling centraal. We vinden het belangrijk dat elk kind zich bewust wordt van de eigen talenten en dat zij uitgenodigd worden deze te ontdekken en te ontwikkelen.
  We vinden het van belang dat leerlingen zich bewust worden van hun eigen leerproces, zodat zij zelfstandig worden in het leren en eigenaarschap leren ervaren.

- **Een rijke leeromgeving voor onze leerlingen.**
  We zijn gericht op samenwerken zodat we meer voor onze leerlingen kunnen betekenen. We gaan vaardigheden tot samenwerken versterken voor leerlingen en personeel, en we richten onze organisatie zo in dat iedereen meer wordt uitgedaagd samen te werken. We herijken onze eigen toegevoegde waarde, stellen vast waar we het verschil maken, en steken daar onze tijd in!
  We geloven erin, dat we zo onze hoge verwachtingen waar kunnen maken en ook met onze soms relatief kleine schoolteams hoogwaardig en toekomstbestendig onderwijs kunnen bieden: samen waar het kan, apart waar het verschil ertoe doet!

- **21-eeuwse competenties in de scholen.**
  Ons onderwijs is modern en stimuleert de 21-eeuwse competenties voor onze leerlingen. Deze competenties zullen steeds meer zichtbaar zijn in onze scholen. Het vaardiger worden in de 21-eeuwse competenties geeft voor leerlingen en leerkrachten tools voor de toekomst.

2.2.2 Onze openbare identiteit Ikjijwij!

Ikjijwij, versterken van onze openbare identiteit.
Een van de zes kernwaarden van het openbaar onderwijs is 'van en voor de samenleving'. Deze kernwaarde hebben wij vertaald in 'Ikjijwij'. We omarmen natuurlijk alle zes de kernwaarden van het openbaar onderwijs, maar deze kernwaarde geven we binnen de Scholengroep Veluwezoom bijzondere aandacht. 'Ikjijwij' geeft richting aan ons dagelijks handelen:

IK ben nieuwsgierig naar de ander
JIJ bent anders, gelukkig maar!
WIJ komen samen verder

Ikjijwij:
gaat over samenwerken, met respect en nieuwsgierigheid naar de ander. Samenwerken met leerlingen, ouders, de wijk, de wereld. Samenwerken omdat we allemaal verschillend zijn en juist dát kan ons verrijken. Het gaat over burgerschap, meedoen aan de samenleving en verantwoordelijkheid dragen, over het besef dat ikjijwij samen vormgeven aan ons samen leven.

Wat betekent ikjijwij in de praktijk?
Praktisch betekent ikjijwij voor ons dat we zoveel mogelijk samendoen, en wel vanaf het begin, vanuit de overtuiging dat ons onderwijs door samen te werken beter wordt.
Samenwerken met ouders, en ook anderen uitnodigen met ons mee te doen vinden we erg belangrijk. We vinden het ook erg belangrijk dat onze leerlingen het gewoon vinden te participeren, mee te denken en mee te praten.
De openbare onderwijsweek is voor ons dan ook de week van ikjijwij. In deze week worden diverse activiteiten gedaan. Elke school heeft een ambassadeur ikjijwij. Deze ambassadeurs geven telkens een waardevolle invulling aan de Openbare Onderwijsweek. In het jaar 2018 lag het accent op het bevorderen van de Nieuwsgierigheid van leerlingen.

Daarnaast geven scholen op hun eigen manier invulling aan dit thema. Voorbeelden zijn het adopteren van een bejaardentehuis, het houden van debatlessen, en het inrichten van een leerlingenraad. Zo versterkt onze identiteit "ikjijwij" daarnaast ook het onderwijs in 21-eeuwse vaardigheden.

Evenzo belangrijk is dat het steeds meer vanzelfsprekend is, dat iedereen vanaf een vroeg stadium betrokken wordt bij beleidsontwikkeling. We hebben bijvoorbeeld de tevredenheidspeilingen samen met leerkrachten en ouders voorbereid en is het Vitaliteitsbeleid en het beleid rondom de gesprekkencyclus samen met betrokkenen ontwikkeld. In december 2018 hebben we voor het eerst een leerlingenpanel waar van alle scholen 2 leerlingen deelnamen. In gesprek met hen hebben we belangrijke input gekregen voor het nieuw te ontwikkelen Koersplan 2019-2023.

2.2.3 Terugblik op de inhoudelijke ontwikkelingen in 2018

Hier is op hoofdlijnen beschreven wat is gerealiseerd van de plannen in de *Begroting 2018 Samen doelen bereiken*.

2.2.3.1 Onderwijsinhoudelijke ontwikkelingen.

Alle scholen van de Scholengroep werken aan de hand van hun schoolplannen en resultaten van de tevredenheidsonderzoeken aan hun ontwikkeling. In dit Jaarverslag vindt u enkele voorbeelden van ontwikkelingen binnen de scholen van de Scholengroep.

Strategische beleidsontwikkeling.
Het huidige Koersplan van de stichting en die van de scholen lopen tot 1 augustus 2019 en in 2018 hebben we diverse zaken ondernomen om input te verkrijgen.
In het voorjaar 2018 hebben we tevredenheidspeilingen afgenomen bij leerlingen, ouders en personeel.

De uitkomsten van de tevredenheidpeilingen waren als volgt.

	Ouders			Leerkrachten			Leerlingen*		
	2014	2016	2018	2014	2016	2018	2014	2016	2018
1. NPS	+18%	+37%	+30%	+21%	+52%	+32%	+34%		+7%
2. Naar je zin op school / leuk op school								7,8	7,5
3. Het beste uit het kind halen	7,5	7,6	7,5	7,8	7,6	7,5	8,3	6,1	8,0
4. Alles bespreekbaar	7,8	8,1	8,4	8,2	8,2	8,0	7,7	8,4	8,4
5. Werken aan ontwikkeling en verbetering	-	7,5	7,3	-	8,3	8,0	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Op school- en stichtingsniveau zijn diverse panels gehouden om nog meer informatie op te halen en het gesprek aan te gaan. Zo is met ouders, leerlingen en personeelsleden gesproken over de richting van ons onderwijs. In het eerste kwartaal van 2019 wordt een brede stakeholdersbijeenkomst gehouden. Daarnaast volgen directeuren en adjunct-directeuren een in-company-cursus waar toekomstgericht onderwijs en actuele onderwijsconcepten aan de orde zijn. De documenten zullen voor 1 augustus zijn afgerond.

Samenwerken levert meerwaarde op.

Naast de bestaande kenniskringen zoals Zin in leren! en de interne-begeleiders zijn in 2018 twee nieuwe netwerken gevormd. Het gaat om de kenniskring Taal/Lezen die zich met name verdiept in het leesonderwijs in relatie tot dyslexie en de I-coaches die gezamenlijk een opleiding volgen en impulsen geven aan het onderwijs en zorgdragen voor de implementatie van de AVG in de scholen. Waren het in de afgelopen jaren nog vooral de projecten die gericht waren op deze vaardigheden zien we nu dat de scholen de 21-eeuwse vaardigheden steeds meer integreren in het curriculum. Voorbeelden daarvan zijn het vakoverschrijdend leren om rijke leeromgevingen te realiseren.

Een ander voorbeeld is de aanvullende investering op rekenmaterialen. Een rekenspecialist heeft dit in het kader van de opleiding ontwikkeld, waar vervolgens alle schoolteams gebruik van konden maken. Eind 2018 zijn aanvullende budgetten beschikbaar gesteld zodat zij meer materialen aan konden schaffen ter bevordering van het ontdekkend leren in relatie tot het rekenonderwijs.

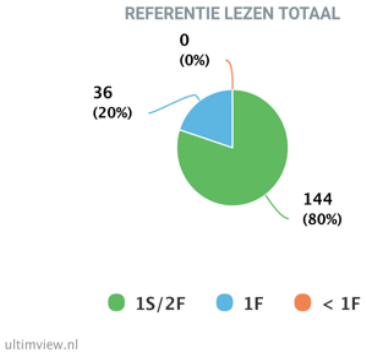
Aangezien de websites van de scholen per 1 januari 2019 niet langer ondersteund werden hebben wij de websites vernieuwd. Gekozen is voor een website die ook een ‘ouderapp” aanbiedt zodat de communicatie met ouders eenvoudiger gaat verlopen. Alle scholen gaan deze nieuwe werkwijze invoeren. Het werken met een eenduidig communicatiemiddel kwam als aanbeveling naar voren uit de bespreking van de oudertevredenheidsmeting met de oudergeleding van de GMR.

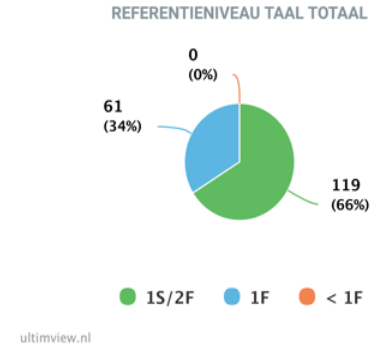
Meer informatie kunt u vinden op de websites van de scholen www.scholengroepveluwezoom.nl.

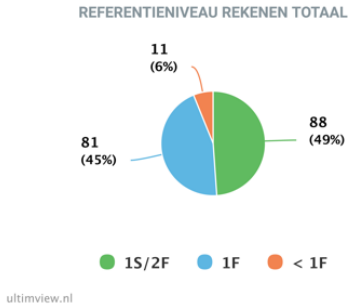
Onderwijskwaliteit en leeropbrengsten

Op het domein Leeropbrengsten voldoen alle scholen aan de norm. De inspectie oordeelt onvoldoende als de eindopbrengsten in groep 8 driemaal onder de ondergrens scoren. Dat was voor geen enkele school aan de orde.

Het totaalresultaat van alle leerlingen in groep 8 op de basisscholen (m.u.v. de speciale basisschool) en het percentage van het aantal leerlingen met een gewicht in 2017/2018 zijn zichtbaar in de volgende grafieken. Met een leerling met gewicht wordt bedoeld dat er een groter risico bestaat op onderwijsachterstand. Er wordt hier bijvoorbeeld een relatie gelegd met het opleidingsniveau van de ouders/verzorgers.

In de grafieken is af te leiden dat de leerlingen in groep 8 in 2018 de volgende niveaus hebben behaald:

- NL Lezen (studerend en begrijpend lezen) 80% 2F en 100% (80+20)1F.
- NL Taalverzorging (spelling en grammatica) 66% 2F, 100% (66+34) 1F.
- Rekenen 49% 1S (2F) en 94% (49+45%) op 1 F.

In 2017 waren de resultaten in groep 8 als volgt:

- NL Lezen (studerend en begrijpend lezen) 71 % 2F en 98% 1F.
- NL Taalverzorging (spelling en grammatica) 66% 2F en 98% 1F.
- Rekenen 55% 1S (2F) en 97% 1F.

Ten opzichte van vorig schooljaar zijn de opbrengsten op de gebieden Lezen en Taalverzorging iets beter. Het aantal leerlingen dat onder dit niveau blijft is 0%. Op het gebied van Rekenen zijn de resultaten in 2018 iets lager dan in 2017. Dit is overigens een landelijke trend. Binnen de Scholengroep Veluwezoom hebben we in de herfst van 2018 extra middelen aangeschaft om het rekenonderwijs te versterken.

Wettelijk is vastgelegd dat scholen een opbrengstverplichting hebben: minimaal 75% van de leerlingen moet niveau 1F halen en minimaal 50% moet niveau 2F (=1S) halen. De Scholengroep Veluwezoom heeft gemiddeld 10% gewogen leerlingen en dat is ongeveer gelijk aan het landelijk gemiddelde (10 tot 12%). De resultaten van alle leerlingen in groep 8 zijn dus ruim voldoende. Bij de landelijke doelen is geen onderscheid gemaakt tussen scholen met of zonder gewichtsleerlingen. Landelijk werkt men aan verschillen in doelen als het gaat om scholen in relatie tot de CBS-indicatoren in hun omgeving.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2018 geen schoolbezoeken afgelegd. Wel heeft een aantal scholen een audit laten doen door een externe organisatie om feedback en verbeterkansen te verwerven.

In 2018 hebben we de volgende nieuwe beleidsafspraken ten aanzien van leeropbrengsten:
al een flink aantal jaren hebben we er een gewoonte van gemaakt de leeropbrengsten van alle scholen op stichtingsniveau aan de orde te stellen. Hiermee bevorderen we de gezamenlijke verantwoordelijkheid en het leren van elkaar. In 2017 hebben we onze leeropbrengsten door onafhankelijke deskundigen laten bekijken.

Systematisch maken scholen twee keer per jaar, aan de hand van een vast format, de zelfevaluaties. Daarbij wordt ingegaan op verwachtte en behaalde opbrengsten, bereikte groei, sociale veiligheid, referentieniveaus, schooladviezen en herziene adviezen. In dit traject worden scholen begeleid door een externe deskundige.

Natuureducatie

Tot 1 augustus 2018 stelde de gemeente Rheden een subsidie beschikbaar voor de basisscholen in haar gemeente. Met deze middelen zijn onze scholen in staat extra aandacht te geven aan natuureducatie. De scholen verantwoorden de inzet rechtstreeks bij de gemeente.
Voorbeelden van de besteding zijn: lespakketten, excursies naar het Bezoekerscentrum Veluwezoom van natuurmonumenten, speur- en natuurbelevingstochten al dan niet onder leiding van IVN-gidsen, activiteiten rondom de dag van de duurzaamheid en deelname aan het project OERR.

Passend Onderwijs

In de Regio Rheden/Rozendaal werken we samen op het gebied van Passend Onderwijs. Vanuit het centrale samenwerkingsverband Arnhem en omstreken ontvangen schoolbesturen budget om te zorgen voor een goed onderwijs-continuüm. Binnen de regio's wordt gezamenlijk inhoud gegeven aan Passend Onderwijs. De bestuurder van Scholengroep Veluwezoom is de voorzitter van dit regionaal overleg.
Een aantal zaken hebben we voor alle scholen in ons werkgebied afgesproken. Zo werken alle scholen in ons gebied met een Schoolcontactpersoon, als belangrijke schakel tussen de school en de inzet van aanvullende onderwijsarrangementen. De schoolcontactpersonen worden uit de middelen vanuit het Samenwerkingsverband bekostigd. Daarnaast hebben we in 2017 samen opgetrokken in het ontwikkelen en aanbieden van modules voor hoogbegaafde leerlingen. In 2018 is dit geëffectueerd in het Vooruitwerklab. In 2018 is in samenwerking met het CBO, het Vooruitwerklab ingericht waar leerlingen vanuit alle besturen aan deelnemen.
Naast de gezamenlijke activiteiten hebben schoolbesturen eigen keuzes gemaakt. Binnen de Scholengroep Veluwezoom is de inzet als volgt: de lichte zorgmiddelen die resteren na de inzet van de schoolcontactpersonen, worden ingezet in de scholen en hiermee bekostigen we de interne begeleiders. Vanuit de zware zorgmiddelen worden onderwijsarrangementen bekostigd. Het gaat hier bijvoorbeeld om individuele begeleiding van leerlingen, inzet van onderwijsassistenten, maar ook de inzet van BUDO-trainingen voor groepen waar de groepsdynamiek versterkt moet worden.
De speciale basisschool 't Sterrenbos krijgt deels direct bekostigd door het Rijk, en deels door het Samenwerkingsverband. Deze middelen zijn toegevoegd aan de formatie van 't Sterrenbos.
Alle scholen hebben in 2017 een eigen Schoolondersteuningsprofiel ontwikkeld waarin zij aangeven welke extra onderwijsondersteuning zij kunnen bieden.

Sinds enige jaren stellen de gemeenten Rozendaal en Rheden schoolmaatschappelijk werk beschikbaar voor alle scholen in hun gemeenten. Scholen zijn bijzonder tevreden over het schoolmaatschappelijk werk. Leerlingen worden hierdoor sneller ondersteund.

Voor uitgebreide informatie kunt u naar de website van de scholen en van PassendWijs (www.swv-passendwijs.nl).

Dorpsschool Rozendaal – Rozendaal

High Five

2018 het jaar van een hernieuwde start! Een nieuw concept om de kinderen klaar te maken voor de toekomst. Daarnaast is het nieuwe gebouw betrokken waarin we samen met onze partner Puck&Co de eerste aanzet tot het vormen van een IKC hebben gezet. Een gebouw waar de kinderen de mogelijkheden hebben om hun skills voor de toekomst te ontdekken.

Koningin Emmaschool – Dieren

Ouderbetrokkenheid en nieuw schoolplan.
Dit jaar zijn we begonnen om de ouderbetrokkenheid verder uit te breiden. Het gaat hier niet alleen om het betrekken van ouders bij activiteiten, maar vooral bij de ontwikkeling van hun kind en de school. Dit doen we met een "praatpapier" dat ouders (samen met hun kind) invullen als voorbereiding op het oudergesprek. Ook zijn kinderen vanaf groep 6 zelf aanwezig bij het gesprek, zodat het echt een gesprek is tussen leerling, leerkracht en ouder(s).
In schooljaar 2018-2019 zijn we gestart met het ontwikkelen van een nieuw schoolplan. We hebben de 4 pijlers waaruit ons onderwijsconcept bestaat met elkaar bepaald: eigenaarschap, samenwerken, creativiteit en rijke leeromgeving. Ook hierbij hebben we ouders vanaf het begin in het proces meegenomen.

De Lappendeken – De Steeg

Welbevinden, betrokkenheid en uitdagen!
Welbevinden & Betrokkenheid zijn de pijlers van waaruit wij met onze kinderen werken. Dit is de basis voor kinderen om te kunnen leren en ontwikkelen. Daarom besteden wij hier veel aandacht aan.
Wij willen de nieuwsgierigheid en onderzoekende houding van kinderen koesteren, stimuleren en optimaal inzetten.
De kennis die wij opdoen met de 'Denkgroep' op onze school en het meerjarig project in samenwerking met het Wetenschaps-knooppunt Nijmegen, zorgt dat wij als team hier steeds vaardiger in worden.

2.2.3.2 Organisatieontwikkeling

De afgelopen vier jaren hebben we de samenwerking binnen de stichting versterkt. Door het vormen van onderwijsteams, het inrichten van kenniskringen, door de aanschaf van office 365 is de samenhang binnen de organisatie versterkt. Er is meer een sfeer van gezamenlijke verantwoordelijkheid en eigenaarschap ontstaan. In 2018 is het Onderwijsteam De Kameleon en 't Sterrenbos gevormd.

Personeel en ontwikkeling

Samen met leerkrachten en leidinggevenden en in goed overleg met de personeelsgeleding van de GMR is het beleid rondom de digitale gesprekscyclus gevormd en overeengekomen.
Investeren in Opleiding en Ontwikkeling staat hoog in het vaandel. Ook in 2018 hebben collega's diverse opleidingen gevolgd en hebben we vanaf het schooljaar 2017/2018 formatie vrijgemaakt voor peer review. In kwartaalrapportages worden DT, GMR en RvT geïnformeerd over de gevolgde opleidingen. Voorbeelden zijn: opleidingen I-coaches, managementopleidingen, masteropleiding Innoveren en Leren en Special Needs, cursus Teach like a Champion, opleidingen cultuurcoördinator en timemanagement.

Met terugwerkende kracht is per 1 januari 2018 een nieuw CAOakkoord afgesproken. Looptijd is tot 28 februari 2019. Door de invoering van nieuwe functieprofielen en de daarbij behorende inschaling, zijn de salarissen van leerkrachten gestegen. De functies van LA, LB en LC zijn vervangen door L10, L11 en L12. Daarnaast gaat het basis- en overlegmodel vervallen en is het werkverdelingsmodel geïntroduceerd. Ingangsdatum is uiterlijk 1 september 2019.

De invoering van het Lerarenregister is opnieuw uitgesteld. De informatierondes en beleidsvoorbereiding die we op dit thema hadden verwacht worden doorgeschoven naar 2019/2020.

Werkdrukmiddelen.

Scholengroep Veluwezoom heeft voor alle scholen circa 450.000 euro ontvangen ter bestrijding van de werkdruk. Teams hebben zelf de inzet bepaald. Over het algemeen zijn deze middelen ingezet voor extra leerkrachten, onderwijsassistenten of vakleerkrachten.

Personele mobiliteit

Zoals gebruikelijk zijn de personele wisselingen bij aanvang van het nieuwe schooljaar het grootst. Op basis van leerlingenaantallen wordt de formatie aan de scholen toegekend. De formatie wordt beschreven in het formatieplan. In dat kader heeft in de 1e helft van 2018 een vacatureronde plaatsgevonden waarin alle medewerkers met een vaste aanstelling die van school wilden wisselen of een uitbreiding van uren wilden en alle medewerkers met een tijdelijke aanstelling, konden solliciteren. Met alle medewerkers die hebben gesolliciteerd, zijn er gesprekken gevoerd door twee directeuren of adjunct-directeuren. De uitkomsten zijn besproken in het DT, waarna er invulling is gegeven aan de formatie. Voor 4 medewerkers heeft dat geresulteerd in een contract voor onbepaalde tijd en 20 medewerkers zijn aangesteld voor bepaalde tijd. Het grote aantal tijdelijke aanstellingen heeft mede te maken met de invulling van de werkdrukgelden en de verwachte afname van inkomsten door het wegvallen van de fusiemiddelen en de toename in salariskosten. We hebben daarom gekozen voor een grotere flexibele schil.

Ontslagbesluit

In het afgelopen jaar is alle gestuurde mobiliteit opgelost binnen de Scholengroep Veluwezoom. Hierdoor was plaatsing in het risicodragend deel van de formatie niet nodig. Indien er in de toekomst sprake is van gedwongen mobiliteit in verband met krimp, dan zal de "regeling ontslagbesluit" worden gehanteerd.

Functie-ontwikkeling/bevordering

In het najaar van 2018 is er een organisatiewijziging doorgevoerd op het bestuursbureau. Er is een medewerker personeelsadministratie aangesteld en alle werkzaamheden die met de personeels-administratie (verzuim, vervangingen, indienstmeldingen etc.) te maken hadden, zijn van de schooladministratie medewerkers overgegaan naar het bestuursbureau. Dit heeft naar volle tevredenheid uitgepakt en gezorgd voor een efficiënte en betrouwbare administratie. Ook de directeuren en het personeels-/salarisadministratiekantoor, hebben baat bij 1 aanspreekpunt.

Verzuimcijfers kalenderjaar 2018

Scholengroep Veluwezoom heeft de samenwerking met de arbodienst Human Capital Care en bedrijfsmaatschappelijk werk in 2018 voortgezet. Dit naar volle tevredenheid. De contacten met de bedrijfsarts zijn goed, de terugkoppelingen concreet en er wordt op tijd geïntervenieerd. De inzet van bedrijfsmaatschappelijk werk heeft op preventief vlak en op de verkorting van de verzuimduur bij enkele medewerkers een positief effect gehad.

Het gemiddelde verzuim over 2018 is afgesloten op 7,55%. Dit is toch weer ruim lager dan in 2017, ondanks dat we te maken hebben gehad met een hele flinke griepepidemie, die qua omvang en lengte fors was. De meldingsfrequentie is laag evenals het kortdurende verzuim. Daarmee kunnen we concluderen dat de drempel voor medewerkers om te verzuimen vrij hoog is. Dit is positief gedrag en zegt ook in positieve zin iets over de motivatie binnen de Stichting. Scholengroep Veluwezoom heeft evenals andere scholen in het PO, te maken met veel psychisch verzuim met een werkgerelateerde oorzaak. We hebben bemerkt dat er een relatie ligt tussen continue professionalisering en werkdruk-ervaring. Medewerkers moeten uitgerust blijven met de juiste vaardigheden om goed het vak te kunnen blijven uitoefenen. Voor de directie ligt een belangrijke rol weggelegd in het stimuleren en faciliteren van opleidingen voor medewerkers, waarbij werken aan je professionalisering niet vrijblijvend is.

Om het verzuim nog verder terug te dringen is een preventieve aanpak noodzakelijk. Eerder het gesprek aangaan met medewerkers die vast dreigen te lopen en met medewerkers die niet optimaal toegerust zijn. Door eerder het mogelijke probleem aan te pakken door bijvoorbeeld loopbaancoaching, opleiding etc. kan verzuim worden voorkomen. De overheid stelt subsidie beschikbaar voor coaching voor medewerkers van 45+. Scholengroep Veluwezoom wil hier het komende jaar gebruik van maken en medewerkers actief op de mogelijkheden wijzen. Tevens is er de mogelijkheid om de werkdrukgelden in te zetten om de werkdruk te verlagen. In het voorjaar vinden hiervan de evaluaties plaats met het team en worden de plannen gemaakt voor de besteding van werkdrukgelden voor 2019/2020.

Verzuimpercentage "Ziek"							
Bestuur	Veluwezoom	**Kort**	**Middel**	**Lang**	**2018**	**2017**	**2016**
41617	Veluwezoom	0,66	0,39	6,50	7,55	8,00	9,08
Meldingsfrequentie							
Bestuur	Veluwezoom	**Kort**	**Middel**	**Lang**	**2018**	**2017**	**2016**
41617	Veluwezoom	0,58	0,06	0,06	0,70	0,70	0,92

(Bron: Salesforce, HR2Day. Peildatum: 19-3-2019)

Verzuimpercentage "Ziek" per leeftijdsgroep						
Uitsplitsing	**Kort**	**Middel**	**Lang**	**2018**	**2017**	**2016**
20 - 29	0,77	0,61	2,56	3,94	0,60	0,77
30 - 39	0,66	0,12	4,45	5,23	3,80	7,39
40 - 49	0,80	0,60	5,71	7,11	8,80	6,19
50 - 59	0,49	0,31	7,15	7,95	9,80	9,89
60 - 69	0,57	0,51	13,16	14,24	12,80	14,32

(Bron: Salesforce, HR2Day. Peildatum: 19-3-2019)

Klachten, meldingen vertrouwenspersoon en de Klokkenluidersregeling

Scholengroep Veluwezoom is aangesloten bij de Landelijke Klachten Commissie onderwijsgeschillen. In 2018 zijn er geen klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie.

Verslag van de vertrouwenspersoon.
In de periode van 1 januari tot en met 31 december is er op een van de categorieën seksuele intimidatie, agressie en geweld en discriminatie en racisme een keer contact geweest met de (externe) vertrouwenspersoon. In 2018 is er ten opzichte van 2017 geen toename van meldingen.

In 2017 is de Klokkenluidersregeling ontwikkeld en vastgesteld.

Financiën, onderhoud en beheersorganisatie:

In 2018 zijn, conform de inkoopkalender, repro, digitale telefonie en OLP aanbesteed. In 2018 is ook de aanbesteding van de administratie opgepakt. Echter, deze procedure heeft niet geleid tot een gunning aangezien er geen geldige inschrijvingen waren. Met de huidige partner is een verlenging afgesproken. Deze aanbesteding hebben we voor 2020 weer op onze aanbestedingskalender geplaatst. De inventarisatie van het meubilair is in 2018 uitgevoerd en de aanbesteding wordt in 2019 uitgevoerd.

De Scholengroep Veluwezoom wordt hierin begeleid door Anculus, waardoor we ons verzekerd hebben in het volgen van de juiste procedures, en het doen van een goede marktverkenning. Anculus ondersteunt tevens bij het contractbeheer.

In 2017 is het Meerjarenonderhoudsplan in combinatie met Verduurzaming afgerond. Jaarlijks is een prioritering in de aanpak van de gebouwen gekozen. Voor de uitvoering van de plannen in de komende jaren is in 2017 hiervoor een voorziening opgezet. Als bijzondere projecten gelden de nieuwbouw van de Dorpsschool Rozendaal die eind 2018 in gebruik is genomen, de aanbesteding van zonnepanelen voor drie scholen en de onderwijskundige aanpassing van De Expeditie. Daarnaast is het schilderwerk voor zeven scholen uitgevoerd (€ 145.000).

Onderwijskundige projecten
In 2018 waren voor drie scholen onderwijskundige investeringen begroot. Voor de Expeditie is deze gerealiseerd. Voor de overige locaties is de uitvoering doorgeschoven naar 2019.

Zonnepanelen
In 2018 heeft stichting Scholengroep Veluwezoom in samenwerking met andere schoolbesturen een aanbesteding gedaan voor de realisatie van zonnepanelen op drie scholen. Het betreft een voorgenomen investering van € 167.283. De aanbesteding is in het najaar 2018 succesvol afgesloten. Uitvoering van de plaatsing is gestart in november 2018. De oplevering en facturatie vindt plaats in 2019.

Groot onderhoud in combinatie met verduurzaming
In 2018 is het preventief en klachtenonderhoud conform planning uitgevoerd. Voor wat betreft het vervangend groot onderhoud is dit integraal in een jaar per locatie gepland met het oog op efficiency en verduurzaming. In 2018 is dit gepland geweest voor OBS de Lappendeken en OBS de Expeditie (voorheen 't Schaddeveld). Voor de Expeditie is dit uitgevoerd conform planning. Voor de Lappendeken is aangegeven dat uitvoering van het geplande vervangend groot onderhoud niet voldoende is voor de realisatie van een duurzame huisvesting. De gemeente Rheden heeft het voornemen om samen met de schoolbesturen toe te werken naar een duurzaam huisvestingsplan. Met het oog hierop is de uitvoering van het groot onderhoud uitgesteld in afwachting van de gezamenlijke planvorming.

Vanaf eind 2016 wordt het stafbureau versterkt met een externe controller. De HRM-functie is in 2018 ingevuld door externe deskundigen. Deze functie zal in de loop van 2019 weer structureel worden ingevuld.

Samenwerken in de regio

De Scholengroep Veluwezoom is gericht op samenwerking. Naast de samenwerking binnen Passend Onderwijs vindt de Scholengroep Veluwezoom de samenwerking met het voortgezet onderwijs, de andere schoolbesturen in de regio en de gemeenten van belang. Samen met PCBO en Het Rhedens wordt gekeken naar mogelijkheden om voor de doelgroep 10-14 initiatieven te ontplooien. Eerder beschreven we al dat we samen met andere besturen in onze gemeenten het Vooruitwerklab hebben georganiseerd.

De samenwerkingsrelatie met de gemeenten is door de invoering van de nieuwe statuten gewijzigd. De gemeenten hebben geen rol meer in het goedkeuren of vaststellen van begrotingen of Bestuursjaarverslagen. Deze worden ter kennisname beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Jaarlijks wordt een inhoudelijke bijeenkomst gehouden waar leden van de gemeenteraden samen met de RvT en het bestuur van de Scholengroep Veluwezoom in gesprek gaan. Een eerste bijeenkomst heeft plaatsgevonden in het eerste kwartaal 2019.

2.3 Belangrijkste kenmerken van het gevoerde financiële beleid

Het College van Bestuur stelde in 2018 de (meerjaren-)begroting 2019-2023 en de jaarrekening 2017 vast. De Raad van Toezicht heeft deze goedgekeurd. De voorzitter College van Bestuur is budgethouder van de door het bestuur vastgestelde, en door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting. De schooldirecteur is sub-budgethouder voor de vastgestelde schoolbegroting.

Op bovenschools niveau worden de budgetten voor personeel, meubilair en onderhoud behartigd. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van een meerjarenplanning.

Op financieel gebied zijn de volgende zaken in het afgelopen jaar uitgewerkt/uitgevoerd:
- opstellen van een personele begroting (Bestuursformatieplan)
- opstellen van kwartaalrapportages;
- opstellen van de jaarrekening 2017;
- opstellen van de jaarbegroting 2019;
- opstellen van de meerjarenbegroting 2019-2023.

Verantwoording besteding werkdrukmiddelen

Inleiding
Met ingang van het schooljaar 2018/2019 worden door DUO extra middelen beschikbaar gesteld met als doel de werkdruk te verminderen.
Voor Scholengroep Veluwezoom is in 2018/2019 een bedrag van € 252.769 beschikbaar voor het verlagen van de werkdruk (1625 leerlingen x € 155,55).
Hiervan wordt 5/12 toegerekend aan het kalenderjaar 2018; dit is een bedrag van € 105.320.

Proces
In de teams is besproken hoe de middelen het best kunnen worden ingezet. De resultaten hiervan zijn voorgelegd aan de MR-en. Deze hebben met de voorstellen ingestemd.

Besteding
Vrijwel het volledige bedrag is besteed aan extra personeel (leerkrachten, onderwijsassistenten, vakleerkrachten).

2.4 Financiën op balansdatum

De financiële kengetallen en signaleringswaarden staan hieronder weergegeven. Ter vergelijking zijn ook de landelijke kengetallen van 2017 opgenomen.

Kengetallen	Berekening	Signaleringswaarde	2018	2017	DUO *
Solvabiliteit 1	eigen vermogen / totaal vermogen * 100%	< 30%	62,08%	60,63%	60,00%
Solvabiliteit 2	(eigen vermogen + voorzieningen)/ totaal vermogen * 100%	< 30%	81,88%	80,48%	74,00%
Liquiditeit	vlottende activa / kortlopende schulden	< 0.75	4,00	3,39	2,52
Huisvestingsratio	huisvestingslasten / totale lasten * 100%	> 10%	6,83%	15,80%	7,60%
Weerstandsvermogen	eigen vermogen / totale baten * 100%	< 5%	32,32%	32,62%	29,78%
Rentabiliteit	resultaat / totale baten * 100%	< 0%	0,75%	-5,32%	0,70%
* Bron: DUO, PO gegevensboek 2013-2017; Scholengroep Veluwezoom is door DUO geclassificeerd als een B05 instelling (11 tot 20 scholen).					
De vermelde kengetallen in deze kolom zijn de landelijk gemiddelde waarden van de B05-besturen in 2017 (totaal 187 besturen).					

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre een bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en de voorzieningen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. In geval van een gezonde financiële positie, is een ondergrens van 30% wenselijk.
In 2017 is een voorziening groot onderhoud gevormd. Het gevolg is een daling van solvabiliteit 1.

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden. Voor een goede liquiditeit moet dit getal minimaal boven de 0.75 liggen, omdat er geen andere activa zijn die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet.

De huisvestingsratio is de verhouding van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale lasten. Een maximum van 10% is hierbij de norm. In de loop van 2017 is een meerjarenonderhoudsplanning opgesteld. Op grond daarvan is een onderhoudsvoorziening gevormd en worden de onderhoudskosten geëgaliseerd over een periode van 20 jaar.

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van het risicomanagement voor de Scholengroep. Door eliminatie van de bestemmingsreserves ontstaat een zuiver inzicht in het spaargedrag. Bekeken wordt in hoeverre de Scholengroep zich een tekort kan permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves.

Het is van belang waartoe reserves worden aangehouden of -bij negatieve stand- waardoor een negatieve stand wordt veroorzaakt. Te hoge reserves duiden op "spaargedrag", te lage reserves kunnen duiden op zorgeloos financieel management. Negatieve reserves kunnen consequenties hebben voor de continuïteit. De meerjarige trend als indicator is belangrijk.

De rentabiliteit geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief nettoresultaat. Het streven is om een sluitende begroting op te stellen.
Het resultaat van 2018 is € 83.000 positief; dit is 0.75% van de baten, een relatief geringe afwijking.

2.4.1 Toelichting op de balans

Balans	2017	2018	Verschil	
Materiele Vaste Activa	1.560.963	1.594.806	33.843	2,2%
Financiele Vaste Activa	399.712	0	-399.712	-100,0%
Totaal vaste activa	1.960.675	1.594.806	-365.869	-18,7%
Vorderingen	773.821	875.986	102.165	13,2%
Effecten	200.851	0	-200.851	0,0%
Liquide middelen	2.850.237	3.313.333	463.096	16,2%
Totaal vlottende activa	3.824.909	4.189.319	364.410	9,5%
Totaal activa	5.785.584	5.784.125	-1.459	0,0%
Eigen vermogen	3.507.959	3.591.012	83.053	2,4%
Voorzieningen	1.148.244	1.144.775	-3.469	-0,3%
Kortlopende schulden	1.129.381	1.048.338	-81.043	-7,2%
Totaal passiva	5.785.584	5.784.125	-1.459	0,0%

De waarde van de materiële vaste activa is in 2018 licht gestegen met € 34.000. De investeringen waren € 350.000 (voornamelijk inventaris en apparatuur), terwijl er voor € 317.000 werd afgeschreven op bestaande vaste activa.

In het kader van het efficiënter gebruik maken van de overtollige liquide middelen is er in de loop van 2011 voor gekozen obligaties aan te schaffen. Deze vallen onder de financiële vaste activa.
Gezien het lage nettorendement is in 2018 besloten om de gehele portefeuille voortijdig te beëindigen.

De vorderingen nemen toe met € 102.000.

De toename van de liquide middelen wordt vooral veroorzaakt door de vrijval van de obligaties.

Het eigen vermogen neemt licht toe als gevolg van het resultaat van € 83.000.

De voorzieningen blijven globaal op het niveau van 2017.

De kortlopende schulden nemen af met € 81.000.

2.4.2 Gang van zaken gedurende het verslagjaar

Inleiding:
Het resultaat over 2018 bedraagt € 83.000 positief.
Deze afwijking zal hierna op hoofdlijnen worden verklaard.

Realisatie 2018 versus begroting 2018

Exploitatie	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil t.o.v. begroting €	%
Rijksbijdrage OCW	10.230.858	10.888.996	658.138	6,4%
Overige overheidsbijdragen	8.576	17.690	9.114	
Overige baten	128.946	178.049	49.103	
Totaal baten	10.368.380	11.084.735	716.355	6,9%
Personeelslasten	8.058.012	8.945.097	887.085	11,0%
Afschrijvingen	339.342	316.582	-22.760	-6,7%
Huisvestingslasten	801.637	752.721	-48.916	-6,1%
Overige lasten	1.189.389	1.013.584	-175.805	-14,8%
Totaal lasten	10.388.380	11.027.984	639.604	6,2%
Saldo baten en lasten	-20.000	56.751	76.751	
Financiele baten	20.000	26.302	6.302	
Financiele lasten	0	0	0	
Financieel resultaat	20.000	26.302	6.302	31,5%
Nettoresultaat	0	83.053	83.053	

Baten:

De baten zijn over het gehele jaar 2018 bijna 7% hoger uitgevallen dan de begroting.
Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere lumpsuminkomsten als gevolg van de cao-afspraken (zie ook bij de personeelslasten).

Ook zijn er inkomsten die niet (volledig) waren begroot, zoals de groeibekostiging van € 32.000 en de bijzondere bekostiging asielzoekers van € 58.000.

De Kameleon – Velp

#vooronzekinderen: ouderbetrokkenheid
In 2018 is er een start gemaakt met het project #vooronzekinderen. Dit project beoogt de ouderbetrokkenheid te vergroten. In juni is er een samenwerkingsdag georganiseerd waarbij een grote groep ouders samen met het team een sterkte-zwakte analyse heeft gemaakt. Een projectgroep, bestaande uit ouders én leerkrachten buigt zich over deze punten en heeft sindsdien een veelvoud aan zaken weten te concretiseren.

Rheder Enk - Rheden

Communicatie
Op de Rheder Enk staat een goede communicatie hoog in het vaandel. Korte lijnen tussen leerlingen, ouders en school zijn belangrijk. Dagelijks zijn alle leerkrachten aan het begin en aan het eind van de dag benader- en aanspreekbaar. De Ik-Jij-Wij raad met daarin leerlingen en ouders versterkt de communicatie en de samenwerking onderling binnen de school. Op dit moment zijn we bezig om de ouderbetrokkenheid 3.0 binnen de school verder te ontwikkelen.
Via de app van Schoudercom willen we het contact en de communicatie met onze ouders toekomstbestendig maken.

Prinses Margrietschool – Spankeren

Programmeren
In onze hele school worden lessen en activiteiten rondom het begrip "computational thinking" van de 21e eeuwse vaardigheden aangeboden. Kinderen worden middels deze toekomstgerichte lesmaterialen bekend gemaakt met de algoritmen van het programmeren.
Daarnaast werken de leerlingen van groep 8 sinds het nieuwe schooljaar met Office365, waardoor nieuwe vormen van samenwerken en digitalisering van werkprocessen ontstaan. Ook de digitale geletterdheid wordt hierdoor vergroot.

Lasten:

De personele lasten over het jaar 2018 vallen ca. 11% hoger uit dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere salarislasten als gevolg van cao-afspraken.

De afschrijvingslasten zijn wat lager dan de begroting omdat sommige geplande investeringen later zullen plaatsvinden.

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot.
De schoonmaakkosten zijn als gevolg van de aanbesteding € 13.000 lager en de huurlasten zijn € 27.000 lager.

De overige lasten zijn vrijwel gelijk aan de begroting.

Financieel resultaat:

Vanwege voortijdige vrijval van de obligatieportefeuille is het financieel resultaat hoger dan begroot, zie ook het treasuryverslag.

2.5. Continuïteitsparagraaf

2.5.1. Ontwikkeling leerlingenaantallen

Bij het samenstellen van de begroting 2019 hebben directeuren deze prognoses voor de komende jaren ontwikkeld.

Leerlingaantallen	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Daalhuizen	331	345	392	400	390	370	360
Kameleon	140	106	129	129	131	127	119
Rozendaal	229	214	205	216	218	220	220
Velp/Rozendaal	**700**	**665**	**726**	**745**	**739**	**717**	**699**
Rheder Enk	180	195	209	230	231	225	220
Lappendeken	115	102	118	104	103	106	108
Rheden/De Steeg	**295**	**297**	**327**	**334**	**334**	**331**	**328**
Emmaschool	152	139	134	139	139	139	139
Wensvogel	145	142	135	127	120	118	118
AMG Schmidtschool	84	76	58	57	58	54	56
De Expeditie	76	61	40	45	53	51	66
Prins. Margrietschool	140	138	140	136	140	138	138
Dieren e.o.	**597**	**556**	**507**	**504**	**510**	**500**	**517**
sbao Sterrenbos	102	107	95	95	100	120	120
Totaal	**1694**	**1625**	**1655**	**1678**	**1683**	**1668**	**1664**
Verschil t.o.v. vorig jaar		-69	30	23	5	-15	-4
%		-4,1%	1,8%	1,4%	0,3%	-0,9%	-0,2%

Marktaandeel

Het marktaandeel van de Scholengroep Veluwezoom is de afgelopen jaren stabiel tot licht groeiend geweest. Het aantal leerlingen op 1 oktober 2017 daalde het marktaandeel licht. Met ingang van 1 augustus 2018 is het marktaandeel van de Scholengroep Veluwezoom weer gegroeid naar 47,4%. In het volgende schema wordt het marktaandeel van de Scholengroep in Rheden/Rozendaal weergegeven:

Peildatum	1-10-2015	1-10-2016	1-10-2017	1-10-2018
Aantal leerlingen in Rheden en Rozendaal	3637	3605	3512	3494
Aantal leerlingen Scholengroep Veluwezoom	1684	1695	1626	1655
Marktaandeel Scholengroep Veluwezoom	46,3%	47,0 %	46,3%	47,4%

In de regio Velp/Rozendaal is het aantal leerlingen 9,5 % toegenomen. O.d.s. Daalhuizen is een school die de afgelopen jaren een sterke groei heeft laten zien.
In Rheden en De Steeg is het leerlingenaantal op scholen van de Scholengroep met 9,7% gegroeid. In Dieren en omstreken is het aantal leerlingen met 8,8% afgenomen. Deze daling is inclusief de sluiting van de vestiging in Laag-Soeren. In het dorp Laag-Soeren is het aantal leerlingen zo afgenomen dat de vestiging met ingang van 1 augustus 2018 is gesloten. Van de scholen waar een daling heeft plaatsgevonden wordt in 2019 een stabilisatie verwacht omdat het huidige aantal leerlingen in groep 8 gecompenseerd wordt.

2.5.2. Meerjarenperspectief in cijfers

De inkomsten voor de materiële instandhouding voor 2018 en de personele lumpsum voor 2018/2019 worden bepaald door de feitelijke leerlingenaantallen op peildatum 1 oktober 2017. De personele lumpsum voor de eerste helft van 2018 is nog bepaald op basis van het leerlingenaantal op 1 oktober 2016. De inkomsten voor het meerjarenperspectief zijn vastgesteld op basis van de prognoses van de directeuren. De cijfers voor het jaar 2018 zijn de cijfers uit de concept-jaarrekening.

Leerlingaantal	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Aantal leerlingen 1 okt	1.626	1.655	1.685	1.677	1.683	1.683	1.683
Mutatie	-4,0%	1,8%	1,8%	-0,5%	-0,1%	0,4%	0,0%

Exploitatie	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Rijksbijdrage OCW	10.545.627	10.888.996	10.628.759	10.616.522	10.736.912	10.847.206	10.926.114
Overige overheidsbijdragen	16.555	17.690	542.900	539.900	539.900	539.900	539.900
Overige baten	173.040	178.049					
Totaal baten	10.735.222	11.084.735	11.171.659	11.156.422	11.276.812	11.387.106	11.466.014
Personeelslasten	8.235.436	8.945.097	8.984.889	8.959.509	9.043.979	9.117.072	9.182.820
Afschrijvingen	305.290	316.582	405.296	402.994	369.781	406.982	420.142
Huisvestingslasten	1.788.811	752.721	770.800	767.550	767.550	767.550	767.550
Overige lasten	995.352	1.013.584	1.160.675	1.116.370	1.110.502	1.110.502	1.110.502
Totaal lasten	11.324.889	11.027.984	11.321.659	11.246.423	11.291.812	11.402.106	11.481.014
Saldo baten en lasten	-589.667	56.751	-150.000	-90.000	-15.000	-15.000	-15.000
Financiele baten	17.193	26.302	0	0	0	0	0
Financiele lasten	0	0	0	0	0	0	0
Financieel resultaat	17.193	26.302	0	0	0	0	0
Nettoresultaat	**-572.474**	**83.053**	**-150.000**	**-90.000**	**-15.000**	**-15.000**	**-15.000**

Het Meerjarenperspectief laat aanvankelijk een tekort zien van € 150.000 in 2019. Een belangrijke overweging hierbij is om de huidige formatie te kunnen behouden en tijdelijke contracten te kunnen verlengen.
In de jaren daarna gaat het resultaat richting de nullijn.
Ondanks deze ingecalculeerde negatieve resultaten blijven liquiditeit en solvabiliteit ruim op peil.

Resultaatbestemming 2018

Het totale resultaat van 2018 is € 83.054. Dit resultaat bestaat uit een bovenschools resultaat van -/- € 6.820 en een resultaat van de scholen van € 89.874.
Laatstgenoemd bedrag zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve schoolontwikkeling.
Na inventarisatie van de spaarbapo is gebleken dat deze volledig kan vrijvallen; het saldo ultimo 2018 is nihil.
De projecten m.b.t. onderhoud zijn inmiddels gerealiseerd; de onderliggende bestemmingsreserves kunnen derhalve vrijvallen.

Het overzicht van de bestemmingsreserves ziet er na verwerking van vorenstaande als volgt uit:

Eigen vermogen	**1-1-2018**	**Resultaat 2018**	**31-12-2018**
Schoolpleinen	40.000	-40.000	0
Opstellen mjop	25.000	-25.000	0
Rozendaal	200.000	-200.000	0
Totaal onderhoud	**265.000**	**-265.000**	**0**
Spaarbapo	40.227	-40.227	0
Totaal personeel	**40.227**	**-40.227**	**0**
Schoolontwikkeling	0	89.874	89.874
Totaal overige	**0**	**89.874**	**89.874**
Totaal bestemmingsreserves	**305.227**	**-215.353**	**89.874**
Totaal algemene reserve	**3.202.732**	**298.406**	**3.501.138**
Totaal eigen vermogen	**3.507.959**	**83.053**	**3.591.012**

2.5.3. Balans 2017-2023 (bron begroting 2019, meerjarenperspectief 2023)

Balans	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Materiele Vaste Activa	1.560.963	1.594.806	2.101.679	1.820.186	1.563.905	1.206.923	835.781
Financiele Vaste Activa	399.712	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	1.960.675	1.594.806	2.101.679	1.820.186	1.563.905	1.206.923	835.781
Vorderingen	773.821	875.986	875.986	875.986	875.986	875.986	875.986
Effecten	200.851	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	2.850.237	3.313.333	2.456.459	2.547.952	2.639.233	2.931.216	3.237.357
Totaal vlottende activa	3.824.909	4.189.319	3.332.445	3.423.938	3.515.219	3.807.202	4.113.343
Totaal activa	**5.785.584**	**5.784.125**	**5.434.125**	**5.244.124**	**5.079.124**	**5.014.124**	**4.949.124**
Algemene reserve	3.202.732	3.501.138	3.441.012	3.351.011	3.336.011	3.321.011	3.306.011
Bestemmingsreserves	305.227	89.874	0	0	0	0	0
Eigen vermogen	3.507.959	3.591.012	3.441.012	3.351.011	3.336.011	3.321.011	3.306.011
Voorzieningen	1.148.244	1.144.775	944.775	844.775	694.775	644.775	594.775
Kortlopende schulden	1.129.381	1.048.338	1.048.338	1.048.338	1.048.338	1.048.338	1.048.338
Totaal passiva	**5.785.584**	**5.784.125**	**5.434.125**	**5.244.124**	**5.079.124**	**5.014.124**	**4.949.124**

Op basis van deze meerjarenbegroting komen de volgende kengetallen tot stand in de aankomende jaren:

Kengetallen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Solvabiliteit 1 (>30%)	60,63%	62,08%	63,32%	63,90%	65,68%	66,23%	66,80%
Solvabiliteit 2 (>30%)	80,48%	81,88%	80,71%	80,01%	79,36%	79,09%	78,82%
Liquiditeit (>0.75)	3,39	4,00	3,18	3,27	3,35	3,63	3,92
Huisvestingsratio (<10%)	15,80%	6,83%	6,81%	6,82%	6,80%	6,73%	6,69%
Weerstandsvermogen (>5%)	32,62%	32,32%	30,80%	30,04%	29,58%	29,16%	28,83%
Rentabiliteit (>0%)	-5,32%	0,75%	-1,34%	-0,81%	-0,13%	-0,13%	-0,13%
Pers.lasten / Totale baten	76,59%	80,51%	80,43%	80,31%	80,20%	80,06%	80,09%
Overige lasten / Totale baten	28,73%	18,75%	20,92%	20,50%	19,93%	20,07%	20,04%

Samenvattend kan worden opgemerkt dat de financiële positie van Scholengroep Veluwezoom gezond is en blijft: ook met de ingecalculeerde begrotingstekorten blijven liquiditeit en solvabiliteit boven de geldende grenswaarden.

2.5.4. Overzicht personele bezetting 2016-2021

Het "Arbeidsmarktplatform" laat een stabiele verwachting zien van de werkgelegenheid voor de komende jaren. In 2018 waren er gemiddeld 11 fte directie, 11 fte OOP en 89 fte OP. In totaal gemiddeld 111 fte (Bron: HR2day). Het komend jaar wordt er t.o.v. de begroting een groei van het leerlingaantal verwacht. Tevens zullen er opnieuw middelen van de overheid beschikbaar komen die waarschijnlijk worden ingezet voor formatie-uitbreiding (toename werkdrukgelden). In onderstaand formatieoverzicht zijn deze zaken nog niet meegenomen. Uitgaande van de personeelslasten in de meerjarenbegroting zal de formatie zich globaal volgens onderstaand beeld ontwikkelen.

Formatie (fte)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dir	10	10	11	11	11	11	11
OP	93	95	89	89	89	89	89
OOP	8	8	11	11	11	11	11
Totaal	111	113	111	111	111	111	111

2.5.5.Risicobeheersingssysteem

Scholengroep Veluwezoom heeft een professioneel systeem van planning en control dat continu in ontwikkeling is. Was de verantwoording in 2012 nog vooral financieel van aard: in 2013 zijn deze rapportages meer inhoudelijk geworden. In de kwartaalrapportages worden de belangrijkste zaken gemonitord. Deze onderwerpen zijn direct afgeleid van onze ondernemersdoelen en sluiten aan op het Toetsingskader.
In de kwartaalrapportages van 2018 monitort de Scholengroep de financiën zoals uitputting personele formatie, leeropbrengsten, leerlingenaantallen, groepsgrootte, en de belangrijkste HRM kengetallen zoals verzuimcijfers, mobiliteit en investeringen in opleiding en ontwikkeling.
Ook wordt in de kwartaalrapportages kort verslag gedaan van de bevindingen van de interne controle op inkoopfacturen, waarbij steekproefsgewijs van elke betaalbatch enkele facturen worden gecontroleerd.
De leerontwikkelingen worden vastgelegd in ParnasSys. Door de bestuurlijke module en Ultimview kan deze informatie real-time worden ontsloten.
In 2017 is voor het eerst gebruik gemaakt van Cogix, een systeem om de begroting op te stellen.
Het voordeel van dit systeem is dat het centraal wordt beheerd en de kans op fouten aanzienlijk kleiner is dan het gebruik van maatwerk-spreadsheets.

Annie M.G. Schmidtschool – Dieren

Kinderen worden meer eigenaar van hun eigen leerproces. Door een gevarieerd aanbod in onderwijs en activiteiten leren kinderen wat hun talenten zijn, samen te werken en zo nieuwe stappen te zetten.
Samen met school, ouders en kinderen willen we betrokkenheid, eigenaarschap en partnerschap van een ieder stimuleren.

Daltonschool Daalhuizen – Velp

De aanschaf van techniekkisten op gebied van hydrauliek, wind en zonne-energie leidt tot belangstelling en plezier in het werken hiermee. De leerlingen presenteren hun eindproduct aan klasgenoten, met daarbij een theoretische onderbouwing. (voertuig voortbewogen door wind etc.)
Werkvormen en leersituaties wisselen elkaar af, van buitenles tot experimenteren en ontdekken door te doen.

't Sterrenbos – Dieren

Onderwijsteam en verandering in teamsamenstelling
't Sterrenbos maakt sinds dit schooljaar deel uit van een onderwijsteam met de Kameleon in Velp. De eerste periode van dit schooljaar hebben we ingezet op het vormgeven van deze samenwerking. Daarnaast is er in augustus een nieuwe directie gestart. 't Sterrenbos heeft in het najaar van 2018 ingezet op het realiseren van een doorgaande lijn in al onze groepen.
2019 staat in het teken van het vormgeven middagen waarbij kinderen actief aan de slag gaan met talentontwikkeling en het handelend bezig zijn. Daarnaast gaan we verder met het implementeren van Gynzy.

2.5.5.1. Belangrijkste risico's en onzekerheden

Net als alle scholen voor primair onderwijs in Nederland staan ook bij de Scholengroep Veluwezoom de 21-eeuwse vaardigheden op de agenda. Gelet op het feit dat de afgelopen jaren een aantal scholen kleiner is geworden, is het van belang de innovatiekracht binnen de Scholengroep te beschermen. We werken daartoe steeds meer samen in onderwijsteams. Dit betekent meer samenwerking, meer werken vanuit talenten, een meer open en professionele houding van leerkrachten, meer expertise beschikbaar stellen voor leerlingen en teams en dus meer ontwikkelkracht. In het jaar 2016 is deze structuur geëffectueerd. In 2018 is het Onderwijsteam sbao Het Sterrenbos en De Kameleon ingericht.

We zijn met elkaar op weg naar een Lerende Organisatie waarbij innovatiekracht hand in hand gaat met HRMbeleid. Onderwijs is een arbeidsintensieve organisatie waarbij de leerkrachten het verschil maken. Door co-creatie, richten op meer tijd realiseren voor leerkrachten, blijven investeren in opleiding en ontwikkeling werken we samen aan een organisatie die nieuwe ontwikkelingen omarmt en deze integreert in ons onderwijs. Om toekomstgericht te zijn en de leerlingen dat mee te geven wat zij nodig hebben, blijft deze ontwikkeling in onze focus. In de meerjarenbegroting reserveren we hiervoor financiële ruimte. Het management vervult een spilfunctie in deze ontwikkeling.
In 2018 staat de ontwikkeling van inspirerende, toekomstbestendige Koersplannen op de agenda.
In 2017 was het verzuim met 1% afgenomen, ook in 2018 is een kleine daling van het verzuim gerealiseerd. Het is van belang deze daling verder door te zetten door meer in te zetten op preventie. Op personeelsgebied is ook in onze regio zichtbaar, dat er krapte op de arbeidsmarkt is ontstaan. We gaan dan ook sneller over tot een vast dienstverband. Aangezien het erg lastig is geworden de vervanging te regelen zijn we aangesloten bij Personeelspunt Oost Nederland.

Het is de verwachting dat met ingang van 1 januari 2020 de arbeidsvoorwaarden van het openbaar onderwijs gelijkgetrokken worden met de overige medewerkers. Dat betekent dat voor de Scholengroep een nieuw risico ontstaat. Vanaf die datum zal ook de Scholengroep Veluwezoom bij ontslag een transitievergoeding moeten gaan afdragen.

Vanaf 2005 heeft de Scholengroep Veluwezoom over het algemeen een financieel positief resultaat behaald waardoor een positief vermogen is opgebouwd. In 2017 is een negatief financieel resultaat bereikt. Zoals eerder toegelicht komt dit voornamelijk door de vorming van de voorziening groot onderhoud. In 2018 blijven we nagenoeg op de nullijn.
Doordat we in 2017 en 2018 de begroting met behulp van Cogix ontwikkelen zijn de financiële jaarresultaten dichter bij de nullijn gekomen. Bovendien heeft de organisatie besloten iets minder conservatief te begroten omdat de financiële reserve voldoende is om tegenvallers op te kunnen vangen.

In de meerjarenbegroting komt de Scholengroep in 2019 op een negatief resultaat van 150.000 euro. De Scholengroep had op peildatum 1 oktober 2018 meer leerlingen dan het jaar daarvoor. Er zijn grote verschillen in de omvang van onze scholen. Een van onze scholen maakt gebruik van de gemiddelde schoolgrootte. Door de gemiddelde schoolgrootte en door een hoger dan gemiddelde bufferliquiditeit kan de Scholengroep risico's in leerlingenontwikkelingen opvangen.

De rijksvergoeding is altijd onzeker, de vergoeding voor de materiële instandhouding is in de regel te laag en de verwachtingen ten aanzien van de onderwijskwaliteit zijn hoog. Aan de andere kant neemt de bekostiging ten behoeve van de professionalisering toe.

Het onderhoud van de gebouwen wordt uitgevoerd volgens het MeerjarenOnderhoudsPlan. De nieuwbouw van de Dorpsschool Rozendaal is in 2018 afgerond.
In 2017 is een nieuw MeerjarenOnderhoudsPlan opgesteld waarbij duurzaamheid wordt meegenomen. Dit nieuwe plan brengt nieuwe financiële verplichtingen met zich mee die enerzijds zijn opgenomen in de voorziening onderhoud en voor wat betreft de zonnepanelen in de investeringsbegroting 2018. De financiële positie van de Scholengroep en de algemene huidige staat van de gebouwen geven hier geen aanleiding tot zorg.

Er wordt bij de voorziening groot onderhoud gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.
De gewijzigde berekeningsmethodiek van de voorziening groot onderhoud kan leiden tot een hogere dotatie aan de voorziening.
Omdat de effecten hiervan nog niet duidelijk zijn heeft OCW een overgangsregeling ingesteld voor de jaren 2018 en 2019.

Wanneer we bovenstaande risico's vertalen naar het benodigde eigen vermogen, ontstaat het volgende beeld:

Onderwerp	Risico	Impact		Kans (%)	Bedrag
Bekostiging	Door (extra) krimp van het aantal	1% van de rijksbaten	100.000	25	25.000
	leerlingen minder inkomsten.				
Bekostiging	Ontwikkeling leerlingaantallen	1% van de rijksbaten	100.000	25	25.000
	wijkt af van prognoses.				
Bekostiging	Onzekerheid rijksvergoeding.	1% van de rijksbaten	100.000	25	25.000
Personeel	Bij eventuele sluiting van locaties	5 fte x € 60.000	300.000	25	75.000
	wordt personeel 1 jaar doorbetaald.				
Personeel	Vervanging wordt niet altijd vergoed	5 fte x € 60.000	300.000	25	75.000
	vanwege vroegtijdig ziekteherstel.				
Personeel	Diverse mogelijke knelpunten				300.000
	op personeel gebied.				
Totaal					**525.000**

Het uitgangspunt is dat deze risico's zich twee keer per jaar kunnen voordoen.
Daardoor is het benodigde eigen vermogen € 1.050.000.
Het eigen vermogen van de Scholengroep maakt dat dit risico kan worden gedragen.

In de komende jaren staan een aantal veranderingen op de agenda. We denken hierbij aan wijzigingen in de bekostiging en de harmonisering van wet en regelgeving tussen het openbaar en bijzonder onderwijs. In 2019 zal de Scholengroep een hernieuwde risicoanalyse opstellen.

2.5.6. Rapportage toezichthoudend orgaan

De rapportage van het toezichthoudend orgaan is aan het begin van dit bestuursjaarverslag opgenomen.

2.5.6.1. Hoofd- en nevenfuncties leden Raad van Toezicht

	Hoofdfunctie	**Nevenfunctie**
B.T.M. van Waesberghe, voorzitter	n.v.t.	Lid Raad van Toezicht Stichting Voorschools en Primair Onderwijs De Linge
P.J. Spijkerboer, lid	Directeur Aeres Velp (tot 1-9-2019) Programmadirecteur Aeres VMBO/Aeres MBO (m.i.v. 1-9-2019)	Bestuurslid samenwerkingsverband V(S)O 25.06, Passend Onderwijs
H.G.S. Schoonakker, lid	n.v.t.	Lid van de Raad van Toezicht van Stichting Jenaplan Antonius Abt Lid van de adviescommissie Sociale Begeleiding van Medisch Centrum Spectrum
R.D.T. Bierlaagh, lid	Ondernemer	n.v.t.
I.R.J. Wilms, lid	Senior Businesscontroller gemeente Arnhem	Corrector/scriptiebegeleider en examinator Register Controllers opleiding TIAS Tilburg

2.5.7. Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Scholengroep Veluwezoom van toepassing zijnde regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Scholengroep Veluwezoom is € 133.000. Dit geldt naar rato voor de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

De beloningen van de bestuurder en van de toezichthoudende functionarissen van de Scholengroep Veluwezoom blijven onder de grens van het WNT-maximum.
Een gedetailleerde WNT-verantwoording is opgenomen in het financiële deel van dit jaarverslag, onder hoofdstuk 9.

2.5.8. Treasuryverslag 2018

Onderstaand wordt een beknopt overzicht gegeven van het treasurybeleid en resultaten van de Scholengroep Veluwezoom.

Beleid en uitvoering ten aanzien van beleggen en belenen
De Stichting Scholengroep Veluwezoom heeft op 1 maart 2011 het treasurybeleid vastgesteld a.d.h.v. een treasurystatuut. In 2018 is het treasurystatuut aangepast (opvolging treasurycommissie lid Raad van Toezicht en vastgesteld (31 januari 2018).
Scholengroep Veluwezoom heeft een Treasurycommissie ingesteld bestaande uit:
Mevrouw Hannelore Bruggeman: Voorzitter College van Bestuur
Mevrouw Imke Wilms: lid Raad van Toezicht
De heer Dick van Tulden: financieel adviseur
Het treasurydoel omvat het nastreven van constante kasstromen met, gelet op de buy en hold strategie, een zo hoog mogelijk rendement binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen.

De strategie voor tijdelijk overtollige liquide middelen van Scholengroep Veluwezoom omvat een viertal componenten:
1. optimalisatie kasstromen met een "overloop" van tijdelijke liquide overschotten van rekening courant naar bijv. renterekening of deposito;
2. inzetten van geldmarktinstrumenten en/of;
3. kapitaalmarktinstrumenten;
4. voor-investeren van maatregelen waardoor onderhoud en energiekosten op schoolniveau in de toekomst worden voorkomen. De school die hiervan profiteert betaalt deze voorinvestering in een aantal jaren terug aan de stichting.

Het treasurybeleid van de Scholengroep Veluwezoom vindt plaats binnen de kaders van de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 (gepubliceerd d.d. 16 september 2009).
Scholengroep Veluwezoom conformeert zich daarnaast aan de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 14 december 2000), zoals deze geldt voor gemeentes. Aangezien de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 strenger is dan de Wet Fido, wordt hier automatisch aan voldaan.
Voor de Scholengroep Veluwezoom zijn de aangepaste ratingeisen voor obligaties en garantiestructuren het meest relevant. Deze houden in dat alleen belegd kan worden in obligaties en garantiestructuren van een uitgevende instelling met een rating van ten minste A- bij minimaal twee van de drie ratingbureaus (Moody's/S&P/Fitch). Die eis geldt ook voor Staatsleningen.

Concreet betekent dit, dat de Scholengroep Veluwezoom in obligaties kan beleggen met een ratingeis van A-. Tot 1 juli 2016 gold een ratingeis van AA-. Tevens is de eis dat het een instelling uit een EU-land of uit de EEA moet zijn (Noorwegen, IJsland en Liechtenstein 15 juni 2016). Ook voor Staatsleningen geldt nu de ratingeis van A-. De beleggingen voldoen aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Alternatieve mogelijkheden Treasurybeleid
Op basis van het project Nieuwbouw Rozendaal is een alternatieve treasury aanpak ontwikkeld waarbij treasurymiddelen middels een interne lening ter beschikking worden gesteld om een duurzame huisvesting te realiseren met aantoonbare lagere exploitatie en onderhoudslasten. Na instemming van de Raad van Toezicht in 2016 heeft de accountant in 2017 ook ingestemd met deze aanpak.

Treasurycommissie
De treasurycommissie handelt conform het vastgestelde treasurystatuut. Per bijeenkomst wordt een overzichtsrapportage met conclusies en aanbevelingen gericht op het treasury beleid besproken. Bij 1 van de treasurycommissie vergaderingen wordt het jaarlijks overleg met de bank gevoerd. In 2018 heeft de treasurycommissie 3 keer vergaderd. Besproken zijn de renteontwikkelingen m.b.t. de traditionele treasury aanpak. Binnen de treasurycommissie is de inzet van treasurymiddelen als investering om structureel rendement in onderwijs, exploitatie of onderhoud te behalen gemonitord. Tot slot is de buy en hold strategie van de beleggingen besproken en dit heeft geleid tot het verkopen van de resterende obligaties.

Beleggingsportefeuille 2018
De beleggingsportefeuille bestond per 1 januari 2018 nog uit drie obligaties.

Ontwikkeling Waarden obligaties 2018
Er zijn gedurende de looptijd van de portefeuille geen nieuwe obligaties bijgekomen op de kapitaalmarkt met een positief rendement die voldoen aan het treasurystatuut (regeling beleggen).

Renteontwikkelingen
In 2018 heeft de Europese centrale bank (ECB) de opkoop van staatsleningen voortgezet. De banken hebben sindsdien opnieuw de rente verlaagd als gevolg van dit rentebeleid. Voor stichting Scholengroep Veluwezoom zien we de gevolgen terug in de lagere rente op de spaarrekeningen. In 2018 is de rente verder gedaald naar 0,01%.
De Rabobank heeft aangekondigd haar tarieven voor het beheren van de beleggingen te verhogen. Met het vooruitzicht op de waardeontwikkeling van de aflopende resterende obligaties en de bijbehorende stijgende beheerkosten heeft het bestuur besloten niet vast te houden aan de buy en hold strategie en de obligaties te verkopen op 21 december 2018.

In het volgende overzicht zijn de beleggingen opgenomen met de waardeontwikkeling in 2018.

§ **Jaaroverzicht portefeuille 2018**

Status	Vervaldatum/ verkoopdatum	Fonds	Positie	Aankoop Koers	Aankoopwaarde EURO	Verkoopwaarde EURO
AA	16-09-2019/21-12-2018	EIB 2,5	200.000	94,40	188.800,00	205.727,07
AA	15-07-2020/21-12-2018	NEDERLAN 3,5	200.000	103,63	207.260,00	216.149,32
AA	15-07-2018	NEDERLAN 4,0	200.000	107,78	215.560,00	211.715,48
Totaal obligaties			**100%**		**€ 611.620,-**	**€ 633.591,87,-**

Figuur Overzicht beleggingen Veluwezoom 2018

Resultaat beleggingen 2018

De waarde van de beleggingsportefeuille bedroeg op balansdatum 01-01-2018: € 636.025,-. De verkregen waarde na verval op 16 september en verkoop van de obligaties op 21 december bedroeg: € 633.591,87

Het werkelijke rendement op de beleggingen wordt in 2018 bepaald door:
Koerswinst: € 21.971,87, ontvangen Couponrente € 20.000,-
betaalde kosten beleggingsportefeuille: € 3.635,27
en bedraagt totaal: € 38.336,60. In 2017 was dit nog € 17.193,-.

Het verschil wordt veroorzaakt door met name de verkoop van de obligaties en verkregen koerswinst.

Liquiditeitspositie
De liquiditeit is via de zakelijke rekening Rabobank 2.373.746,89 (saldo 31-12-2018) en de bankrekeningen bij de ABNAMRO bank (saldo 31-12-2017 € 489.133,10), ruimschoots geborgd.

3 Wat staat voor 2019 op onze agenda

In deze paragraaf op hoofdlijnen de zaken waar we gezamenlijk aan werken. De scholen werken systematisch aan de eigen ontwikkeling met behulp van de schoolplannen. Een impressie van hun speerpunten is dwars door dit document opgenomen. Voor een volledig beeld, zie de website.

3.1. De werkagenda op de verschillende domeinen in 2019

Hieronder de Jaaragenda van de Scholengroep Veluwezoom zoals we deze hebben ontwikkeld voor medewerkers, ouders en stakeholders. Voor de volledige begrotingstekst verwijzen we naar de website www.scholengroepveluwezoom.nl.

SCHOLENGROEP VELUWEZOOM
TE DIEREN

Rapport inzake jaarstukken 2018

INHOUDSOPGAVE

		Pagina
1	Kengetallen	37

JAARREKENING

1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	39
2	Balans per 31 december 2018, vergelijkende cijfers per 31 december 2017	44
3	Staat van Baten en Lasten 2018, vergelijkende cijfers 2017	46
4	Kasstroomoverzicht 2018	47
5	Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	48
6	Verantwoording Subsidies	54
7	Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	55
8	Overzicht verbonden partijen	58
9	Wet Normering Topinkomens	59
10	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	61
11	Ondertekening	62
12	(Voorstel) Bestemming van het resultaat	63
13	Gebeurtenissen na balansdatum	64

OVERIGE GEGEVENS

14	Controleverklaring	66

1 KENGETALLEN

Met betrekking tot de rentabiliteit, liquiditeit, huisvestingsratio, weerstandsvermogen en solvabiliteit vermelden wij onderstaand de kengetallen:

	2018	2017		
Rentabiliteit	0,74	-/-5,32	Bovengrens van 5%	Bovengrens van 5%
Liquiditeit	4,00	3,39	Tussen 0,5 en 1,5	Laatste 3 jaar negatief
Huisvestingsratio	0,07	0,16	> 0.1	> 0.1
Weerstandsvermogen	0,32	0,33	< 0,05	< 0,05
Solvabiliteit	81,88	80,48	Ondergrens van 30%	Kleiner dan 30%

1.1 Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft het rendement aan dat de onderneming in het boekjaar heeft behaald.

	2018	2017
Rentabiliteit *Resultaat / (Opbrengsten + Rentebaten)*	0,74	-5,32

1.2 Liquiditeit

De liquiditeit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. De liquiditeitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

Liquiditeit *Vlottende activa/kortlopende schulden*	4,00	3,39

1.3 Huisvestingsratio

De huisvestingsratio geeft de verhouding weer van de huisvestingslasten ten opzichte van de totale instellingslasten van de organisatie.

Huisvestingsratio *(Huisvestingskosten+Afschrijving Gebouwen terreinen)/Totale lasten*	0,07	0,16

1.4 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

Weerstandsvermogen *Eigen vermogen / Totale baten*	0,32	0,33

1.5 Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de onderneming in staat is op langere termijn aan haar verplichtingen (rente en aflossing) te voldoen. De solvabiliteitspositie geeft de toestand op 31 december weer; er is dus sprake van een momentopname.

Solvabiliteit *Eigen vermogen + voorzieningen / balanstotaal*	81,88	80,48

JAARREKENING

1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen en aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekeing is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke warderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staan van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn regerenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's (€).

Activiteiten

Scholengroep Veluwezoom is het bevoegd gezag van 11 openbare basisscholen (waaronder één basisschool voor speciaal onderwijs) en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Overijssel.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres

Scholengroep Veluwezoom (geregistreerd onder KvK-nummer 09161451) is feitelijk gevestigd op Doesburgsedijk 7 te Dieren.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Scholengroep Veluwezoom zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekeninghoudend met een eventuele restwaarde.
Ondergrens voor de activering is vastgesteld op € 500.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Gebouw en nieuwbouw	20 jaar
Digitale schoolborden	7 jaar
Stoffering	15 jaar
Meubilair	20 jaar
Leermiddelen	8 jaar
Duurzame apparatuur	5 jaar
ICT apparatuur	3-4-5 jaar
Overige vast activa	20 jaar

Subsidies op investeringen worden als schuld op de balans verantwoord en gelijk aan de afschrijvingstermijnen van de hiermee corresponderende investeringen in jaarlijkse termijnen ten laste van het resultaat gebracht.

Eigendom
Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de stichting en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. De kosten voor groot onderhoud aan de binnenkant en het buitenschilderwerk van de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

De post effecten bestaat geheel uit obligaties die tot vervaldatum worden aangehouden. Deze obligaties worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien er bij de verwerving van obligaties sprake is van disagio of agio, wordt dit gedurende de looptijd ten gunste respectievelijk ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Vorderingen worden bij een eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de vordering.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en zijn voor waardering na eerste verwerking onder te verdelen in effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille en effecten die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, zijnde eigen-vermogensinstrumenten of obligaties.
Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking, gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.
De onder de effecten opgenomen investeringen in eigen-vermogensinstrumenten, die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille en die niet beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd tegen kostprijs. Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening. Indien van een dergelijk individueel effect de reële waarde onder de kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening. De onder de effecten opgenomen investeringen in eigen-vermogensinstrumenten, die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille en die beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd tegen reële waarde met ongerealiseerde waardeveranderingen via de herwaarderingsreserve.

Gekochte, rentedragende obligaties die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien de reële waarde van een dergelijk individueel effect onder de (geamortiseerde) kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening. Voor rentedragende effecten vindt verwerking van de rentebaten plaats tegen de effectieve-rentemethode.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via het eigen vermogen worden in de eerste waardering verwerkt. Bij verkoop van de effecten aan een derde worden de transactiekosten in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden verwerkt in de eerste waardering.

Effecten als onderdeel van de vlottende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.

Liquide middelen
Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan ter vrije beschikking van het bestuur, tenzij anders vermeld.
Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen
Algemene reserve
Deze post betreft de algemene (niet-gebonden) reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil van de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten.
In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserve Spaarbapo
Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarbapo is een bestemmingsreserve gevormd. De bestemmingsreserve wordt gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen, te weten het werkelijk aantal uren tegen de gemiddelde personele werkgeverslast van de loonschaal. Betaalde bedragen inzake spaarbapo worden ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht.

Voorzieningen
Algemeen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de desbetreffende voorziening.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorziening jubilea
Op basis van de Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden.
De voorziening is opgenomen tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening onderhoud
Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Met betrekking tot de voorziening groot onderhoud wordt er gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Voorziening spaarverlof
Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden
Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij een eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva
De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen
Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

Overige overheden
Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten
Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Huisvestingslasten
Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend op het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten
De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen
Periodiek betaalbare beloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen
Scholengroep Veluwezoom heeft voor haar werknemers een pensioenregeling toegezegd. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad dit toelaat.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa
Immateriële vaste activa inclusief goodwill en materiële vaste activa worden van het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Belastingen
De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en de vlottende effecten.
De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen.

Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.
Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

2 BALANS PER 31 DECEMBER 2018, VERGELIJKENDE CIJFERS PER 31 DECEMBER 2017

(na verwerking van het verlies)

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Gebouwen	56.220	27.302
Inventaris en apparatuur	902.867	843.483
Leermiddelen	234.488	263.823
Overige materiele vaste activa	401.231	426.355
	1.594.806	1.560.963
Financiële vaste activa		
Overige effecten	-	399.712
	1.594.806	1.960.675
Vlottende activa		
Vorderingen		
Debiteuren	4.211	9.266
Vorderingen op OCW	503.526	503.440
Overlopende activa	368.249	261.115
	875.986	773.821
Effecten	-	200.851
Liquide middelen	3.313.333	2.850.237
	4.189.319	3.824.909
	5.784.125	5.785.584

	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.501.138	3.202.732
Bestemmingsreserve (publiek)	89.874	305.227
	3.591.012	3.507.959
Voorzieningen		
Personeelsvoorziening	152.850	148.244
Voorziening onderhoud	991.925	1.000.000
	1.144.775	1.148.244
Kortlopende schulden		
Schulden aan leveranciers	203.279	188.758
Belastingen en premies sociale verzekeringen	497.916	461.894
Overlopende passiva	347.143	478.729
	1.048.338	1.129.381
	5.784.125	5.785.584

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018, VERGELIJKENDE CIJFERS 2017

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Baten						
Rijksbijdragen	10.888.996		10.230.858		10.545.627	
Overige overheden	17.690		8.576		16.555	
Overige baten	178.049		128.947		173.040	
Som der baten		11.084.735		10.368.381		10.735.222
Lasten						
Personeelslasten	8.945.097		8.058.012		8.235.436	
Afschrijvingen	316.582		339.343		305.290	
Huisvestingslasten	752.721		801.637		1.788.811	
Overige lasten	1.016.144		1.189.389		998.238	
Totaal lasten		11.030.544		10.388.381		11.327.775
Saldo baten en lasten		54.191		-20.000		-592.553
Financiële baten en lasten		28.862		20.000		20.079
Nettoresultaat		83.053		-		-572.474

4 KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	54.191		-592.553	
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	316.582		305.290	
Mutatie voorzieningen	-3.469		1.016.207	
Veranderingen in het werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	-102.165		40.183	
Mutatie kortlopende schulden (exclusief kortlopend deel van de langlopende schulden)	-81.043		37.192	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		184.096		806.319
Ontvangen interest		28.862		20.079
Kasstroom uit operationele activiteiten		212.958		826.398
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa		-350.425		-192.240
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Afname overige effecten		399.712		401.944
		262.245		1.036.102

Samenstelling geldmiddelen

	2018		2017	
	€	€	€	€
Geldmiddelen per 1 januari	2.850.237		2.014.986	
Vlottende effecten per 1 januari	200.851		-	
		3.051.088		2.014.986
Mutatie liquide middelen	463.096		835.251	
Mutatie effecten	-200.851		200.851	
		262.245		1.036.102
Geldmiddelen per 31 december		3.313.333		3.051.088

5 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE BALANS

ACTIVA

Vaste activa

	Gebouwen	Inventaris en apparatuur	Leer-middelen	Overige materiele vaste activa	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde per 1 januari 2018					
Aanschaffingswaarde	30.477	2.309.474	1.117.319	533.868	3.991.138
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-3.175	-1.465.991	-853.496	-107.513	-2.430.175
	27.302	843.483	263.823	426.355	1.560.963
Mutaties					
Investeringen	31.045	263.093	52.110	4.177	350.425
Afschrijvingen	-2.127	-203.709	-81.445	-29.301	-316.582
	28.918	59.384	-29.335	-25.124	33.843
Boekwaarde per 31 december 2018					
Aanschaffingswaarde	61.522	2.572.567	1.169.429	538.045	4.341.563
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-5.302	-1.669.700	-934.941	-136.814	-2.746.757
Boekwaarde per 31 december 2018	56.220	902.867	234.488	401.231	1.594.806

Financiële vaste activa

Overige effecten	-	399.712
	-	399.712

	Aanschaf-waarde	Beurs-waarde 1-1-2018	Balans-waarde 1-1-2018	Aan- en verkoop 2018	Agio / Disagio	Balans-waarde 31-12-2018
	€	€	€	€		€
2,500% European investment Bank 10/1	188.800	210.315	197.863	-200.000	2.136	-
3,500% Nederland 10/20	207.260	220.647	201.849	-200.000	-1.849	-
4,000% Nederland 08/18	215.560	205.063	200.851	-200.000	-851	-
	611.620	636.025	600.563	-600.000	-564	-

Koersresultaat 2018

2,500% European investment Bank 10/19	€ 4.060
3,500% Nederland 10/20	€ 12.649

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren	4.211	9.266
	4.211	9.266

Vordering op OCW

Personeel	503.526	503.440

Overige vorderingen en overlopende activa

Overlopende activa	368.249	261.115

Overlopende activa

Nog te ontvangen posten	3.567	-
Rente spaarrekeningen en beleggingen	118	11.615
Vervangingsfonds	37.448	-
Vooruitbetaalde kosten	64.234	63.657
Vorderingen gemeenten en GR's	126.382	39.893
Overige overlopende activa	136.500	145.950
	368.249	261.115

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Effecten		
Kortlopende effecten	-	200.851
Liquide middelen		
Rabobank	3.313.333	2.850.120
Kas	-	117
	3.313.333	2.850.237

PASSIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Eigen vermogen		
Algemene reserve	3.501.138	3.202.732
Bestemmingsreserve (publiek)	89.874	305.227
	3.591.012	3.507.959

	Stand per 1-1-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Algemene reserve	3.202.732	-6.821	305.227	3.501.138
Bestemmingsreserve (publiek)				
Bestemmingsreserve Spaarbapo	40.227	-	-40.227	-
Bestemmingsreserve Onderhoud	265.000	-	-265.000	-
Bestemmingsreserve Schoolontwikkeling	-	89.874	-	89.874
	305.227	89.874	-305.227	89.874

Voorzieningen

	31-12-2018	31-12-2017
Personeelsvoorzieningen	€	€
Voorziening Jubilea	152.850	148.244

	Jubileum PO
	€
Personeelsvoorzieningen	
Stand per 1-1-2018	148.244
Dotatie	12.806
Onttrekking	-8.200
Vrijval	-
Stand per 31-12-2018	152.850
Kortlopend deel <1 jaar	8.953
Langlopend deel >1 jaar	143.897

Onderhoudsvoorziening	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Voorziening onderhoud	991.925	1.000.000

	Voorziening onderhoud €
Onderhoudsvoorziening	
Stand per 1-1-2018	1.000.000
Dotatie	250.000
Onttrekking	-258.075
Stand per 31-12-2018	991.925
Kortlopend deel <1 jaar	498.973
Langlopend deel >1 jaar	492.952

Voorziening onderhoud
De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties en is grotendeels langlopend.

Er wordt bij de voorziening groot onderhoud gebruik gemaakt van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Kortlopende schulden

	31-12-2018 €	31-12-2017 €
Crediteuren		
Crediteuren	203.279	188.758
Overige belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenen		
Belastingen en sociale verzekeringen	334.872	310.873
Bedrijfsvereniging	83.287	72.808
Pensioenen	79.757	78.213
	497.916	461.894
Overige schulden en overlopende passiva		
Overlopende passiva	347.143	478.729
Overlopende passiva		
Vakantiegeld	260.706	250.207
Accountantskosten	11.189	13.870
Nog te betalen bedragen	14.439	30.804
transporteren	286.334	294.881

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Transport	286.334	294.881
Vooruitontvangen subsidie	51.778	50.987
Vooruitontvangen bedragen	7.483	-
Schulden gemeenten en GR's	-	85.059
Vervangingsfonds	-	43.350
Voorschotten	1.548	4.452
	347.143	478.729

6 VERANTWOORDING SUBSIDIES

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Toewijzing Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2018 €	Prestatie afgerond Ja / Nee
Studieverlof	DL/B/110284	18/5/2009	21.767	21.767	Ja
	Totaal		**21.767**	**21.767**	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op de EL&I subsidies)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing €	Ontvangen t/m 2018 €	Totale kosten €	te verrekenen overschot ultime verslagjaar (*naar balanspost 2.4.4)* €
nvt						
	Totaal					

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing €	Saldo 1-1-2018 €	Ontvangen in verslagjaar €	Lasten in verslagjaar €	Totale kosten 31-12-2018 €	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar €
nvt								
	Totaal							

7 TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	2018	Begroot 2018	2017
	€	€	€
Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage OCW	10.465.451	9.808.858	10.086.939
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SVW	423.545	422.000	458.688
	10.888.996	10.230.858	10.545.627
Overige overheden			
Overige gemeentelijke subsidies	17.690	8.576	16.555
Overige baten			
Verhuur	72.036	82.047	71.395
Ouderbijdragen	24.234	13.500	18.632
Overige baten	81.779	33.400	83.013
	178.049	128.947	173.040

Lasten

	2018		Begroot 2018		2017	
Personeelslasten	€	€	€	€	€	€
Brutolonen en salarissen	6.056.105		5.577.133		5.814.365	
Sociale lasten	847.615		791.286		765.281	
Premies participatiefonds	273.953		268.877		212.166	
Premies vervangingsfonds	301.096		280.196		263.739	
Pensioenpremies	830.425		767.119		816.646	
		8.309.194		7.684.611		7.872.197
Mutaties personele voorzieningen	12.806		-		16.208	
Personeel niet in loondienst	599.879		55.000		406.829	
Overig	445.898		318.401		357.558	
		1.058.583		373.401		780.595
Uitkeringen van het Vervangingsfonds	-390.120		-		-382.318	
Uitkeringen UWV	-32.560		-		-35.038	
		-422.680		-		-417.356
		8.945.097		8.058.012		8.235.436

Bij de Stichting waren in 2018 gemiddeld 122 Fte in dienst (2017: 113).

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Afschrijvingen						
Gebouwen en terreinen	2.127		1.517		1.524	
Inventaris en apparatuur	203.710		212.036		188.304	
Leermiddelen	81.445		97.723		87.832	
Overige materiële vaste activa	29.300		28.067		27.630	
		316.582		339.343		305.290

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Huisvestingslasten						
Huur	81.929		109.423		79.045	
Klein onderhoud en exploitatie	19.923		19.900		282.663	
Energie en water	157.844		159.300		152.830	
Schoonmaakkosten	224.633		241.000		251.512	
Heffingen	10.346		15.950		11.792	
Dotatie onderhoudsvoorziening	250.000		250.000		1.000.000	
Tuinonderhoud	733		564		476	
Bewaking/beveiliging	2.864		2.500		4.127	
Vandalisme	684		-		-	
Overige huisvestingskosten	3.765		3.000		6.366	
		752.721		801.637		1.788.811

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Overige lasten						
Administratiekantoor	55.330		65.000		59.928	
Telefoon- en portokosten	824		1.560		1.237	
Kantoorartikelen	4.521		3.400		4.418	
Inhuur extern	12.671		80.000		15.408	
Accountantskosten	6.575		17.000		15.310	
Telefoon- en internetkosten	18.720		22.192		21.366	
Overige administratie en beheer	177.641		164.620		154.352	
Totaal administratie- en beheerslasten		276.282		353.772		272.019
ICT kosten	252.321		184.469		250.856	
Leermiddelen	155.810		185.928		181.800	
Reproductiekosten	55.324		49.400		52.720	
transporteren		463.455		419.797		485.376

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Transport		463.455		419.797		485.376
Overigen	35.318		103.976		52.099	
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen		498.773		523.773		537.475
Buitenschoolse- cq. bijzondere activiteiten	29.555		14.208		20.364	
Culturele vorming	39.221		41.141		38.682	
Abonnementen	35.517		27.300		33.635	
Verzekeringen	10.552		6.985		9.140	
Overige	126.244		222.210		86.923	
		241.089		311.844		188.744
		1.016.144		1.189.389		998.238

Doorbetalingen aan schoolbesturen

	2018	2017
	€	€
Accountantshonoraria		
Onderzoek van de jaarrekening	15.000	15.000
Andere controleopdrachten	3.000	3.000
Fiscale adviesdiensten	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
	18.000	18.000

In 2018 is € 3.000 verwerkt als correctie 2016 en € 8.425 als correctie 2017, deze bedragen zijn niet in bovenstaand overzicht opgenomen.

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
Financiële baten en lasten						
Rentebaten		28.862		20.000		20.079

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Act.	EV 2018	Res 2018	Art2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	consolida-tie Ja/Nee
SWV Passend Wijs	Stichting	Arnhem	4	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *	n.v.t. *

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

* Aangezien er sprake is van Samenwerkingsverbanden (geen deelname in eigen vermogen), betreft dit nvt.

Op 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Scholengroep Veluwezooom. Het voor Scholengroep Veluwezoom toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 133.000

Criterium:		complexiteitspunten
Gemiddelde totale baten:	5 tot 25 miljoen	4
Gemiddeld aantal leerlingen:	1.500 tot 2.500	2
Gewogen onderwijssoorten:	2	2
Totaal complexiteitspunten		**8**

Scholengroep Veluwezoom wordt ingedeeld in Klasse C.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Bedragen x € 1	**Mw. J.E.M. Bruggeman**
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging 2018	
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoedingen	101.410
Beloningen betaalbaar op termijn	16.710
Subtotaal	118.120
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	133.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totale bezoldiging	118.120
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.
Gegevens 2017	
Functiegegevens	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging 2017	
Bezoldiging plus belastbare onkostenvergoedingen	100.138
Beloningen betaalbaar op termijn	16.168
Subtotaal	116.306
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.000
Totale bezoldiging	116.306

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	**Mw. B. van Waesberghe**	**Mw. J. Spijkerboer**	**Dhr. H. Schoonakker**
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging 2018			
Totale bezoldiging	3.883	2.500	2.669
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.950	13.300	13.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017			
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 -31/12	1/1 -31/12	1/1 -31/12
Bezoldiging 2017			
Totale bezoldiging	3.003	1.725	1.725
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	19.350	12.900	12.900

Bedragen x € 1	**Dhr. R. Bierlaagh**	**Mw. I. Wilms**
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1/ - 31/12	1/1/ - 31/12
Bezoldiging 2018		
Totale bezoldiging	2.555	2.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	13.300	13.300
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2017		
Functiegegevens	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1/ - 31/12	26/9 - 31/12
Bezoldiging 2018		
Totale bezoldiging	1.725	575
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	12.900	3.225

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen . Er zijn in 2018 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Zonnepanelen

In 2018 heeft stichting Scholengroep Veluwezoom in samenwerking met andere schoolbesturen een aanbesteding gedaan voor de realisatie van zonnepanelen op drie scholen. Het betreft een voorgenomen investering van € 167.283,- . De aanbesteding is in het najaar 2018 succesvol afgesloten. Uitvoering van de plaatsing is gestart in november 2018. De oplevering en facturatie vindt plaats in 2019.

Meerjarige financiële verplichtingen

Kopieerapparatuur

In het jaar 2011 is er in samenwerking met de stichtingen De Basis, Delta en Fluvius een Europese aanbesteding geweest voor een nieuwe raamovereenkomst voor de huur van kopieermachines. Deze opdracht is voor een periode van 7 jaar gegund aan Ricoh en is 01-01-2012 ingegaan.
Per kwartaal wordt er circa een bedrag van € 4.230, inclusief btw, voor de huur betaald. Achteraf wordt op basis van het werkelijke verbruik het aantal gemaakte kopieen afgerekend.

Huurovereenkomst kantoorruimte

Er is in 2015 een huurverplichting aangegaan met Stichting Het Rhedens voor de huur van kantoorruimte. De huurovereenkomst is aangegegaan voor een periode van 3 jaar en loopt tot 1 augustus 2018. Daarna zal het contract stilzwijgend verlengd worden voor de periode van telkens een jaar. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt circa € 10.406.

Ondertekening van de jaarrekening

Dieren, ...2019

College van Bestuur	**Raad van Toezicht**
Mevrouw J.E.M. Bruggeman	Mevrouw B. van Waesberghe, voorzitter
	Mevrouw I. Wilms, lid
	Mevrouw J. Spijkerboer, lid
	De heer H. Schoonakker, lid
	De heer R. Bierlaagh, lid

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
10	**(Voorstel) Bestemming van het resultaat**	€	€	€
Algemene reserve		-6.821		
				-6.821
Bestemmingsreserve (publiek)				
Bestemmingsreserve Schoolontwikkeling		89.874		
			89.874	
Totaal resultaat				83.053

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

OVERIGE GEGEVENS

DVE Audit B.V.
Traverse 3
3905 NL Veenendaal
T: 085-1305425

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht en het College van Bestuur van Stichting Scholengroep Veluwezoom

A Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Scholengroep Veluwezoom te Dieren gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting Scholengroep Veluwezoom op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de staat van baten en lasten over 2018; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Scholengroep Veluwezoom zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Op de diensten van DVE Audit (kvk 70883092) zijn algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden zijn bij ons kantoor op te vragen

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.
Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
    - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
    - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de

jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal, 3 juni 2019

DVE Audit B.V.

Marco Peter Burger

Digitaal ondertekend door Marco Peter Burger
Datum: 2019.06.03 17:29:36 +02'00'

M.P. Burger RA CIA